

Aftale om bedre veje til uddannelse og job

13. oktober 2017

Regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti),
Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti, Radikale Ven-
stre, Alternativet og Enhedslisten

Indhold

Indledning	3
1. Forberedende Grunduddannelse	4
2. En sammenhængende kommunal ungeindsats	15
3. Styrings- og finansieringsmodel	23
4. Forsøgelse af elever	28
5. Målsætning	29
6. Kompetenceløft og øvrig implementering	31
7. Bedre vilkår for unge og voksne med ordblindhed og funktionsnedsættelser	34
8. Forenkling af rådsstrukturen på ungdomsuddannelsesområdet m.v.	35
9. Økonomi	36

Indledning

Det er en kerneopgave for samfundet at bane vejen for, at alle unge får et liv med uddannelse og job. De unge skal i højere grad rustes til at være herre i eget liv og indgå på arbejdsmarkedet og i samfundslivet. Langt de fleste unge i Danmark klarer sig godt og gennemfører en uddannelse og kommer efterfølgende i beskæftigelse. Men i hver skoleklasse er der år efter år også unge, som meget sent eller aldrig gennemfører en ungdomsuddannelse, og som aldrig opnår et stabilt fodfæste på arbejdsmarkedet.

Næsten 50.000 unge under 25 år har ikke en ungdomsuddannelse og er ikke i uddannelse eller job. Særligt unge, der ikke kommer i gang umiddelbart efter grundskolen, har sværere ved senere i livet at få fodfæste i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet.

Alle mennesker har et ansvar for deres egen fremtid. Men vi har som samfund et ansvar for at guide, støtte og vise en vej for de unge, som har brug for et ekstra skub og en hjælpende hånd, for at de selv kan tage det ansvar på sig. Vi skal turde stille krav til de unge – ellers svigter vi dem.

Helt overordnet skal vi gå fra et komplekst til et langt mere enkelt system. Derfor er aftalepartierne enige om at omlægge en række forberedende tilbud og uddannelser og erstatte dem med den nye Forberedende Grunduddannelse. Den nye uddannelse står på skuldrene af især produktionsskolernes værkstedspædagogik, der kombineret med VUC's almenundervisning skal ruste de unge fagligt, personligt og socialt til at gennemføre en ungdomsuddannelse eller at få varigt fodfæste på arbejdsmarkedet.

Aftalepartierne er enige om at give kommunerne et entydigt ansvar for at få alle unge godt videre. Tiden er kommet til at sætte den enkelte unge i centrum, så det er realiseringen af den enkelte unges uddannelsesplan, der er styrende for, hvordan ungeindsatsen gribes an i kommunerne. Og der skal sættes tidligt ind. Derfor forpligter aftalepartierne sig til i efteråret 2017 at drøfte med henblik på at iværksætte initiativer i udskolingen, der kan bidrage til, at flere unge vælger en erhvervsuddannelse.

Vi skal som samfund have mål for, hvordan vi vil forberede de unge til morgendagens samfund. Det forpligter os til at sørge for, at alle unge kommer godt i vej. Derfor er aftalepartierne enige om, at 90 pct. af en årgang skal have en ungdomsuddannelse, når de er 25 år. Og de øvrige 10 pct. skal være godt på vej til at få en uddannelse senere eller have fast tilknytning til arbejdsmarkedet. Alle unge under 25 år, der hverken er i gang med eller har fuldført mindst en ungdomsuddannelse, har ret til at få en uddannelsesplan. Målsætningen afspejler således, at samfundet har ambitioner for alle unge, således at den unge kan forsørge sig selv.

1. Forberedende Grunduddannelse

Langt de fleste unge fortsætter i en ungdomsuddannelse efter grundskolen. Men nogle unge har brug for en særlig forberedende indsats efter grundskolen for at gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse. I dag findes der en lang række forberedende uddannelses tilbud, der på forskellig vis hjælper disse unge. Disse tilbud rummer hver for sig styrker, og hver dag udfører engagerede medarbejdere en stor indsats inden for rammerne af det enkelte tilbud.

Det er også kendetegnende, at alt for mange unge aldrig eller sent i livet får en ungdomsuddannelse eller kommer i job. For mange unge har lange og afbrudte forløb med utilstrækkelig progression, med brug af mange tilbud – og i mange tilfælde – gentagelse af samme tilbud.

Det har rod i, at det forberedende område er opstået i form af enkeltstående tilbud, der hver for sig skal løse en specifik opgave, men som ikke rummer nogen tværgående sammenhæng, der bringer den enkelte unge videre.

Aftalepartierne er enige om, at der etableres en ny forberedende uddannelse til unge under 25 år, der har brug for forudgående faglig eller personlig opkvalificering for at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse. Uddannelsen får navnet *Forberedende Grunduddannelse* (FGU).

FGU erstatter en række af de nuværende forberedende tilbud. Det drejer sig om produktionsskoletilbud, kombineret ungdomsuddannelse og erhvervsgrunduddannelsen, som integreres i den nye uddannelse. Derudover drejer det sig om almen voksenuddannelse, ordblindeundervisning for voksne samt forberedende voksenundervisning, som ligeledes integreres i den nye uddannelse for de unge i målgruppen.

Etableringen af den nye uddannelse skal tage udgangspunkt i de unge og derfor reducere kompleksiteten, styrke sammenhængen og løfte den samlede kvalitet i uddannelsesindsatsen for målgruppen. Aftalepartierne ønsker dermed at fremme, at de unge møder et sammenhængende og målrettet forløb med klar progression for derefter at kunne påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse.

FGU bygges op, så den imødekommer målgruppens mangfoldighed, og så den tilbyder målgruppen passende udfordringer og trygge rammer. Den nye uddannelse tager udgangspunkt i produktionsskolernes særlige pædagogik kombineret med de almenfaglige elementer fra VUC. Den skal således bygge på styrkerne fra eksisterende forberedende tilbud, men inden for en ny ramme i et inkluderende læringsmiljø, der skærper kravene til undervisernes pædagogiske kompetencer. Institutionen skal sikre tilbud til elever med særlige behov, herunder den nødvendige støtte til elever med ordblindhed. Den nye uddannelse skal reguleres i en ny lov.

Uddannelsen opbygges om hold- og arbejdsfællesskaber. Samtidigt skal skolerne have fokus på at skabe et attraktivt socialt liv for de unge. Der skal derfor skabes rammer, som naturligt rummer fx fælles sociale arrangementer, musik, kreative aktiviteter, idrætsaktiviteter, museumsbesøg eller relevante ekskursioner. Det sociale liv kan også understøttes ved en madordning på skolen, fx som en del af produktionen fra skolens eventuelle køkkenværksted, samt en trivselspolitik, der bl.a. kan indeholde aktiviteter for forebyggelse af og opfølgning på mobning, herunder krænkende adfærd på de sociale medier.

Aftalepartierne er enige om, at FGU-institutionerne forpligtes til at fremme sundhed og god ernæring. Det er vigtigt, at eleverne får ordentlig mad og præsenteres for gode livsvaner, herunder ift. døgnrytme, motion og kost, og at det indgår som en integreret del af skoleforløbet – for eksempel i produktion af daglige måltider og de aktiviteter, der foregår på skolen. Initiativet udmøntes som en forpligtelse til at yde et eller flere daglige måltider mad.

FGU-skolen skal indgå i et tæt samarbejde med lokalsamfundet, herunder ikke mindst forenings- og erhvervslivet, og med de tilbud, som de unge i øvrigt benytter sig af. Skolen skal have opmærksomhed på og

samarbejde med relevante myndigheder ved indikationer på radikaliserings.

Hvis skolen planlægger med mere end fire ugers sommerferie, skal skolen have et aktivitetstilbud i denne periode for de unge, som ikke umiddelbart har mulighed for at holde ferie med familie eller venner på samme måde som mange andre. Der kan tilrettelægges med mere interessebetonede aktiviteter, som samtidig kan have et bredere alment kvalificerende sigte, men der kan desuden tilrettelægges særlige undervisningsforløb af to-tre ugers varighed, bygget op omkring forskellige former for intensive forløb i dansk og matematik.

Formål

Aftalepartierne er enige om, at den nye uddannelse skal give de unge kundskaber, færdigheder, afklaring og motivation til at gennemføre en ungdomsuddannelse eller opnå ufaglært beskæftigelse. Uddannelsen skal derudover styrke deres personlige og sociale kompetencer og demokratiske dannelse.

Uddannelsen skal opbygge de unges viden om og erfaringer med demokratiske processer i relation til det danske samfund og dets historie. Den skal styrke de unges selvstændighed og kompetencer til aktiv deltagelse i samfundslivet som ligeværdige borgere i et demokratisk fællesskab med udgangspunkt i de pågældende unge. FGU skal ligesom på ungdomsuddannelserne styrke elevernes samfundsengagement og deltagelse i demokratiet, derfor skal skolerne også være åbne for besøg og samarbejde med demokratiske ungdomsorganisationer på lige vilkår med alle andre.

Sådanne kompetencer udvikles i skolens dagligdag såvel gennem faglig undervisning, fællessamlinger og generel interaktion som i arbejdsfællesskaber, hvor der skabes produkter til afsætning på markedsvilkår.

Aftalepartierne er enige om, at uddannelsen skal bidrage til at fremme social mobilitet, og at alle unge skal have mulighed for at udvikle deres fulde potentiale uanset social baggrund.

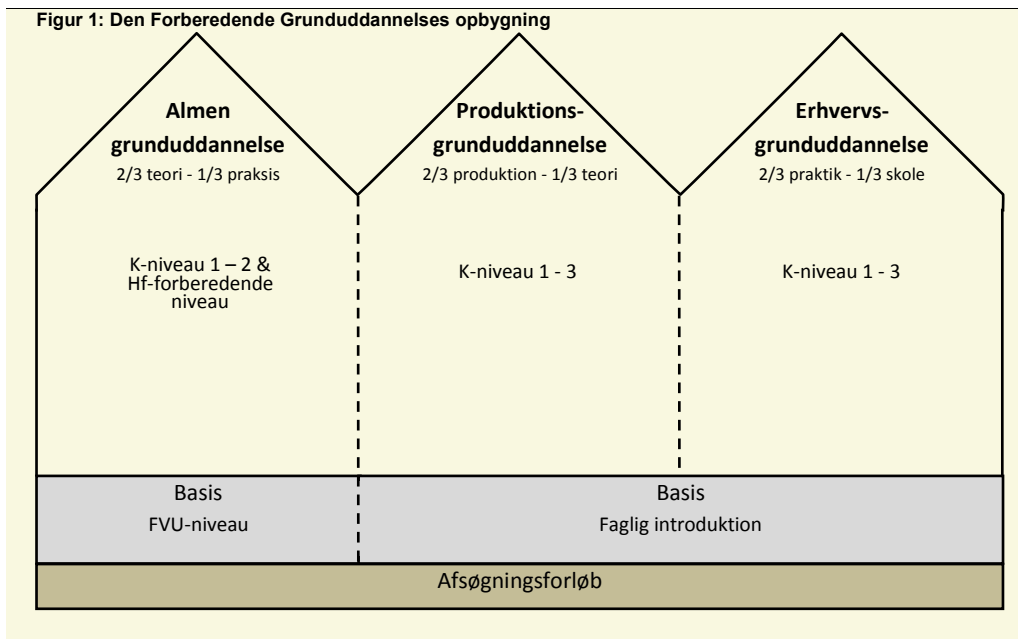
FGU skal hovedsageligt forberede de unge til en erhvervsuddannelse, men skal også give mulighed for undervisning, der kan kvalificere til optagelse på hf og andre gymnasiale uddannelser. Samtidig skal uddannelsen give mulighed for, at en mindre gruppe unge får et kvalificeret fundament for – med et kompetencebevis i hånden – at opnå beskæftigelse på et ufaglært arbejdsmarked.

Målgruppe

Aftalepartierne er enige om, at FGU skal henvende sig til unge under 25 år uden en ungdomsuddannelse. FGU skal være et tilbud for unge, der har behov for afklaring om deres fremtidige uddannelses- og beskæftigelsesvej.

Den Forberedende Grunduddannelses opbygning

Aftalepartierne er enige om, at FGU består af tre spor: almen grunduddannelse, produktionsgrunduddannelse og erhvervsgrunduddannelse.



Udgangspunktet for almen grunduddannelse er undervisning i almene fag tilrettelagt på en praksisrettet måde. Sporet henvender sig primært til unge, der ønsker at kvalificere sig til en erhvervsuddannelse eller hf.

Udgangspunktet for produktionsgrunduddannelsen er værkstedsundervisning, som vi i dag kender det fra især produktionsskolerne. Sporet henvender sig primært til unge, som har en praktisk læringstilgang. Formålet for sporet er senere overgang til en erhvervsuddannelse eller ufaglært beskæftigelse på et kvalificeret grundlag. Aftalepartierne er enige om, at der i produktionsgrunduddannelsen er mulighed for at forberede til efterfølgende beskæftigelse ved, at eleverne får mulighed for at tilegne sig solide arbejdsvaner gennem værkstedsundervisningen, der tager sit udgangspunkt i praktisk arbejde og opgaveløsning med henblik på reel produktion og afsætning af varer og tjenesteydelser, evt. i samarbejde med virksomheder.

Udgangspunktet for erhvervsgrunduddannelsen er aftalebaseret praktik. Sporet henvender sig primært til unge, der ønsker beskæftigelse og eventuelt at fortsætte i en erhvervsuddannelse. Egu i sin nuværende form videreføres i udgangspunktet i FGU, herunder med virksomhedspraktik på baggrund af en praktikaftale, der fastsætter elevens løn- og arbejdsforhold samt mulighed for højskoleophold. Hvis eleven på tilfredsstillende vis gennemfører hele sporet i erhvervsgrunduddannelsen med afsluttende evaluering, giver dette adgang til dimittendrettigheder på samme måde som for egu i dag.

Fleksibel tilrettelæggelse af Forberedende Grunduddannelse

Aftalepartierne er enige om, at FGU skal være fleksibel, sådan at eleven har mulighed for at skifte spor og mulighed for at inddrage elementer fra et andet spor i sit forløb. Derudover skal der være forskellige på- og afstigningsniveauer.

FGU skal møde den enkelte unge der, hvor vedkommende er. Princippet er derfor, at den unge går ind i uddannelsen på det niveau, som passer til eleven, og fortsætter, indtil slutmålet er nået, eller når det vurderes, at den unge er klar til at påbegynde og gennemføre en erhvervsuddannelse, en gymnasial uddannelse eller opnå fast tilknytning til arbejdsmarkedet. FGU-forløbet kan normalt maksimalt have en varighed af 2 år, men kan forlænges, når særlige forhold taler herfor.

Uddannelsens opbygning skal sikre, at den enkelte elev kan begynde og afslutte på det niveau, som er det rigtige for eleven. Begyndelses- og slutniveau skal fremgå af den unges uddannelsesplan. På baggrund af uddannelsesplanen udarbejder skolen sammen med eleven en forløbsplan, der fastlægger, hvordan ud-

dannelsesforløbet skal tilrettelægges, og hvilke uddannelseselementer der skal indgå. Det kan ud over valg af uddannelsesspor fx også være erhvervstræning, virksomhedspraktik, kombinationsforløb og valgfag på tværs af de tre spor.

Kombinationsforløb er undervisningsforløb, der indeholder elementer fra en kompetencegivende ungdomsuddannelse, herunder især erhvervsuddannelserne og AMU. Aftalepartierne er enige om, at kombinationsforløb skal kunne indgå fleksibelt. Desuden fastsættes regler, som forpligter både FGU-institutioner og fx erhvervsskoler at samarbejde om FGU-elevernes kombinationsforløb.

Aftalepartierne er enige om, at hvert forløb kan indledes med et afsøgningsforløb, der kan vare op til to uger. Her kan den unge få erfaringer med forskellige fagområder og blive realkompetencevurderet. Et afsøgningsforløb kan danne grundlag for den endelige vurdering af, hvorvidt den unge skal optages på uddannelsen. Afsøgningsforløbet er således et supplement til kommunens målgruppevurdering og kan kvalificere denne.

Uddannelsesforløbet i Forberedende Grunduddannelse

Aftalepartierne er enige om, at uddannelsesplanen skal være det overordnede styringsredskab, hvad angår mål, retning, varighed mv. for den enkelte elev. Uddannelsesplanen udarbejdes af den kommunale ungeindsats og beskriver målene for den enkelte, eksempelvis at det er en erhvervsuddannelse som tømrer, den unge styrer imod, og at den unge især skal udvikle sin mødestabilitet og evne til at samarbejde.

Skolen udfolder den unges uddannelsesplan i en forløbsplan. Forløbsplanen beskriver indholdet i den unges uddannelsesforløb, herunder hvordan målene i uddannelsesplanen skal nås og fastsætter valg af spor, niveaumæssig indplacering, valgfag, kombinationsforløb, erhvervstræning, virksomhedspraktik, ordblindeundervisning eller modtagelse af anden specialpædagogisk bistand, men også styrkelse af de personlige og sociale kompetencer, som er nødvendige for at begå sig på en arbejdsplads eller gennemføre et uddannelsesforløb. Hvis der foretages ændringer i den unges forløbsplan, som har økonomiske konsekvenser fx hvis længden af eller målet for den unges uddannelsesforløb ændres, skal uddannelsesplanen/-uddannelsespålægget justeres i overensstemmelse hermed, og den kommunale ungeindsats skal godkende ændringen. Det skal være fagligt begrundet, hvis kommunen går imod skolens indstilling om forlængelse. Hvis skolen og eleven derimod bliver enige om ændringer i den unges forløbsplan, der ikke har økonomiske konsekvenser som fx at ændre uddannelsesspor, uden at det allerede fastlagte uddannelsesmål eller den samlede uddannelseslængde også ændres, skal den kommunale ungeindsats alene orienteres om ændringen.

Forløbsplanen danner baggrund for løbende opfølgning på den enkelte unges udvikling ved månedlige evalueringssamtaler mellem ung og lærer. Evalueringssamtalerne kan tage udgangspunkt i forskellige metoder, herunder kompetencetavler. Kompetencetavler kendes fra produktionsskolerne og er et redskab til at synliggøre elevens udvikling. Dette sker ved hjælp af røde, gule eller grønne prikker, som markerer, om eleven er nybegynder, øvet eller kompetent inden for oplyste kompetencer. Kompetencetavlerne kan anvendes i alle spor.

Hvert spor indeholder et basisniveau og to til tre efterfølgende niveauer svarende til hhv. niveau 1, 2 og 3 i *kvalifikationsrammen for livslang læring*.

Aftalepartierne er enige om, at forløbet på basisniveauet skal være fleksibelt og omfatte hhv. undervisning på grundlæggende niveau i dansk og matematik og introduktion til sporet og evt. relevante valgfag. Unge med funktionsnedsættelse, kronisk sygdom eller unge i misbrugsbehandling vil have mulighed for at gå på FGU. For de få unge, hvis funktionsnedsættelse, kroniske sygdom eller misbrugsbehandling hindrer fuld deltagelse, vil det være muligt at deltage på nedsat tid. Såfremt den kommunale ungeindsats vurderer, at en elev pga. funktionsnedsættelse, kronisk sygdom eller lignende har brug for nedsat tid efter basisniveauet, betaler kommunen for den øgede udgift til forløbet, herunder forsørgelse.

Basisforløbet vil være indgang til FGU for langt hovedparten af eleverne, men allerede efter basisforløbet vil en del af elevgruppen fortsætte andre steder: Nogle i en erhvervsuddannelse eller hf, andre i beskæftigelse og enkelte i noget helt fjerde.

For almengrunduddannelsen svarer basisniveauet til det faglige niveau på forberedende voksenundervisning, som spænder over bred niveaumæssig variation i dansk og matematik og dermed vil kunne imødekomme målgruppens forskellige faglige forudsætninger. Hertil kommer, at beståede prøver fra de højeste FVU-niveauer kan anvendes til at opfylde adgangskravene til erhvervsuddannelserne. De øvrige niveauer spænder over de nuværende niveauer på almen voksenuddannelse med det højeste niveau som et særligt hf-forberedende niveau.

For produktionsgrunduddannelsen og erhvervsgrunduddannelsen omfatter basisniveauet faglig introduktion til indholdet i sporene, mens der med niveau 2 opnås kompetence til at fortsætte i en ungdomsuddannelse. For både produktionsgrunduddannelsen og erhvervsgrunduddannelsen giver niveau 3 kompetence til at fortsætte i beskæftigelse på kvalificeret grundlag.

Aftalepartierne er enige om, at gældende regler for dimittendrettigheder for den eksisterende erhvervsgrunduddannelse (egu) videreføres for tredje niveau på erhvervsgrunduddannelsen i den nye FGU.

Det faglige indhold i produktionsgrunduddannelsen og erhvervsgrunduddannelsen bygges op inden for faglige temaer, der afspejler den lokale erhvervsstruktur, og hvor der er gode beskæftigelsesmuligheder. Værkstedsundervisningen retter sig fortrinsvist mod de erhvervsuddannelser, som naturligt indgår i det enkelte faglige tema, men kan også i begrænset omfang være af mere kreativ art som fx musikværksted. Skolens bestyrelse godkender de enkelte temaer og har ansvaret for, at der i produktionsgrunduddannelsen er grundlag for efterfølgende beskæftigelse på det lokale og regionale arbejdsmarked på samme måde som den kombinerede ungdomsuddannelse i dag. Produktionsgrunduddannelsen tilrettelægges indenfor det faglige tema, med henblik på at eleven kan få beskæftigelse indenfor et afgrænset fagligt område evt. via kombinationsforløb. Dette skal gerne ske, så eleven kan se sin produktionsgrunduddannelse som førende naturligt videre ind i en eud inden for det pågældende beskæftigelsesområde.

Erhvervsgrunduddannelsen giver samme rettigheder som den nuværende erhvervsgrunduddannelse (egu).

Optag

Aftalepartierne er enige om, at der er løbende optag på basisniveauet. Det skal sikre, at uddannelsen er klar til at tage imod en ung, så snart han eller hun har behov og er klar til at begynde på et forløb, ligesom det er tilfældet på produktionsskolerne i dag. Basisniveauet skal være fleksibelt i længde og med individuelle progressionsmål. Det løbende optag medfører, at basisforløbet kan strække sig ind i det efterfølgende niveau, da basisniveauets længde normalt kan vare op til 20 uger, uanset hvornår det påbegyndes. Forløbet kan forlænges, hvis der foreligger en pædagogisk-faglig begrundelse. Det er dog en forudsætning, at dette fremgår af den unges uddannelsesplan. Den samlede varighed af uddannelsen kan normalt ikke overstige to år.

Aftalepartierne er enige om, at der på basisniveauet er mulighed for at skifte uddannelsesspor uden at starte forfra. Efter basisniveauet fortsætter den unge i en ungdomsuddannelse, i beskæftigelse eller fortsætter på det relevante niveau i et af FGU's tre spor.

Hvis den unge er parat til at fortsætte på et af de øvrige niveauer på FGU, inden den planlagte opstart, kan undervisningen differentieres eller tilrettelægges med erhvervstræning, virksomhedspraktik, kombinationsforløb mv. Det samme gælder i forbindelse med eventuel afslutning på FGU, som ikke passer med overgang til en erhvervsuddannelse.

Boks 1

Virksomhedspraktik, erhvervstræning og kombinationsforløb

Erhvervstræning og virksomhedspraktik	Kombinationsforløb
Deltagelse i undervisning under arbejdspladslignende vilkår i en privat eller offentlig virksomhed.	Kombinationsforløb er undervisningsforløb, der indeholder elementer fra en kompetencegivende ungdomsuddannelse, herunder især erhvervsuddannelserne og AMU.
Eleven i almen grunduddannelse og produktionsgrunduddannelsen kan deltage i erhvervstræning og bibeholder sin eventuelle almindelige ydelse i FGU.	Kombinationsforløbene skal bygge bro mellem skoleformerne og skabe en glidende og individuelt tilrettelagt overgang til bl.a. erhvervsuddannelsessystemet.
I erhvervsgrunduddannelsen indgår virksomhedspraktik, hvor eleven aflønnes af virksomheden på baggrund af en praktikaftale, der fastlægger elevens løn- og arbejdsforhold (tilsvarende egu i dag). Der kan også indgå erhvervstræning i erhvervsgrunduddannelsen.	Kombinationsforløbet kan også være egentlige certifikatkurser til fx gaffeltruck eller et hygiejnekursus.

I særlige tilfælde vil skolen efter en konkret vurdering have mulighed for inden afslutningen af basisniveauet at lade den unge påbegynde et efterfølgende niveau, selvom dette allerede er begyndt.

Aftalepartierne er enige om, at de øvrige niveauer har optag to gange om året på almen grunduddannelsen og normalt to gange om året på produktionsgrunduddannelsen og erhvervsgrunduddannelsen, medmindre individuelle hensyn tilsiger, at eleven optages på et andet tidspunkt. For at sikre progression i den unges forløb og stabile hold- og arbejdsfællesskaber vil der på de øvrige niveauer hovedsageligt være mulighed for at skifte spor ved niveaustart. På niveau 1-3 vil der desuden være mulighed for at opnå variation via valgfag, erhvervstræning, virksomhedspraktik og kombinationsforløb.

Den kommunale ungeindsats skal målgruppevurdere den unge til den mest målrettede vej for at få den unge i uddannelse eller beskæftigelse med inddragelse af den unges ønsker og interesser. For de fleste unge vil det være FGU. Unge under 25 år, der fx alene skal forbedre deres niveau i dansk og/eller matematik for at opfylde adgangskravene om minimum 2 i gennemsnit til en erhvervsuddannelse, kan løbende få denne opkvalificering i FGU. Konkret får de dette på basisniveauet, hvortil der er løbende optag. Tilsvarende skal der være mulighed for at deltage i undervisning i almene fag, hvis det er nødvendigt i forhold til overgangskravene til hovedforløbet i en erhvervsuddannelse.

Indhold i og tilrettelæggelse af uddannelsen

Aftalepartierne er enige om, at alle, der optages på FGU, uanset udfordringer skal opnå grundlæggende kompetencer i dansk og matematik. Alle har brug for at kunne læse, skrive og regne for at kunne begå sig og deltage i samfundslivet. Derudover er grundlæggende kompetencer i dansk og matematik en forudsætning for at blive optaget på en ungdomsuddannelse.

Aftalepartierne er enige om, at undervisningen skal tilrettelægges med tydelige rammer og i en struktureret hverdag med klare instruktioner. Sproglig udvikling samt faglig dokumentation og kommunikation skal integreres i alle fag og faglige temaer. Underviserne skal sikre, at eleverne møder tydelige mål, direkte instruktion og løbende feedback i forhold til den enkelte elev.

De unge skal på tværs af spor have mulighed for at udfolde deres kreative evner. En anerkendelse af de unges kompetencer på områder uden for den almindelige fag- og værkstedsundervisning kan bidrage til en styrkelse af de unges selvbillede og øge deres motivation for at udvikle deres kompetencer på andre felter.

Aftalepartierne er enige om, at undervisningen på alle spor skal kombinere teori og praksis bl.a. ved anvendelsesorienteret og praksisbaseret undervisning.

Alle unge skal mødes, der hvor de er, og alle unge udfordres på deres evner og interesser i udviklingen af relevante kompetencer. Barrierer for den enkeltes faglige udvikling i form af fx dansksproglige, læse- og/matematik-vanskeligheder og ordblindhed skal minimeres.

Aftalepartierne er enige om, at der skal være mulighed for SPS i alle spor, og om at ordblindeundervisning skal være en integreret mulighed i de unges forløb i alle spor. Unge, der vurderes at kunne være ordblinde, tilbydes en ordblindedetstest og i tilfælde af ordblindhed angives det i den unges uddannelsesplan. Indsatsen overfor ordblinde elever skal være helhedsorienteret og skal især ske gennem et inkluderende læringsmiljø, og i mindre omfang i form af specialundervisning. Konkret skal alle ordblinde elever tilbydes et ordblindevenligt undervisningsmiljø, hvor alle undervisere bl.a. har viden om, hvordan eleven kan anvende sine kompenserende hjælpemidler i undervisningen og kan give mulighed for alternative deltagelses- og evalueringsformer, relevant SPS-støtte, herunder instruktion i brug af hjælpemidler samt mulighed for at modtage specialundervisning, der sigter mod at udvikle elevens læse- og skrivefærdigheder (ordblindeundervisning på små hold). Den helhedsorienterede ordblindeindsats følges tæt både kvantitativt og kvalitativt, som en del af den systematiske opfølgning på implementeringen af reformen. Ordblinde elever fra grundskolen skal endvidere kunne medbringe deres hjælpemidler i overgangen til FGU eller en ungdomsuddannelse. Ved overgang til beskæftigelse kan der søges om hjælpemidler, som er nødvendige for at udføre jobbet. I det omfang det er den unge selv, der skal ansøge, så bistår den kommunale ungeindsats den unge i denne proces. Hjælpemidler bevilges via lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller efter serviceloven.

Aftalepartierne er enige om, at it integreres overalt i undervisningen, hvor det er relevant, dels som redskab til fagene, dels med henblik på digital dannelse, der medvirker til, at den unge kan begå sig i den digitale virkelighed på fremtidens arbejdsmarked, jf. Den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi for 2016-2020.

Erhvervstræning og virksomhedspraktik

I almen grunduddannelse og produktionsgrunduddannelse kan der indgå erhvervstræning, hvor eleven bibeholder sin skoleydelse. Erhvervstræningen, som er af kortere varighed, tilrettelægges med henblik på, at eleven på baggrund af erfaring med dagligdagen i en virksomhed og deltagelse i visse arbejdsopgaver får erfaringer, der styrker og kvalificerer den unges valg af uddannelse og erhverv. Erhvervstræningen kan også bruges som adgang til egentlig praktikplads eller beskæftigelse i en virksomhed.

I erhvervsgrunduddannelsen skal der også være mulighed for erhvervstræning, men som hovedregel gennemføres længerevarende virksomhedspraktik på baggrund af en praktikaftale, der fastsætter elevens løn- og arbejdsforhold. Der er dermed tale om et egentligt ansættelsesforhold på samme måde som for den nuværende erhvervsgrunduddannelse (egu). Eleven bidrager derfor fx til den daglige produktion.

For den enkelte elev kan der i alle spor højst indgå 4 ugers erhvervstræning pr. påbegyndt halvår, og højst to uger ad gangen.

Aftalepartierne er enige om, at skolen for FGU skal stille et redskab til rådighed, som synliggør praktikmålene for den unge og virksomheden og giver mulighed for at dokumentere progression i forløbet.

Aftalepartierne er enige om, at specialpædagogisk støtte (SPS), herunder kompenserende hjælpemidler for fx ordblinde, kan følge med de unge i virksomhedspraktik og erhvervstræning.

Aftalepartierne er enige om, at den kommunale ungeindsats i særlige tilfælde skal kunne stille en virksomhedsmentorordning til rådighed i forbindelse med praktikforløb i erhvervsgrunduddannelsen.

Aftalepartierne er enige om, at skolerne afsøger mulighederne lokalt og bestræber sig på at inddrage civilsamfundet i opgaveløsningen, herunder ikke mindst mulighederne for at trække på det lokale foreningsliv, erhvervs- og aktivitetsgrupper mv.

Aftalepartierne er enige om, at uddannelsen i øvrigt fastlægges med et indhold, undervisningsform, faglige standarder og endemål, som angivet i *tabel 1*.

Tabel 1**Indhold i de tre uddannelsesspor**

	Almen grunduddannelse	Produktionsgrunduddannelse	Erhvervsgrunduddannelse
Primært indhold	Undervisning i almene fag: dansk, matematik, it, naturvidenskab, historie, samfundsfag mv. Desuden helhedsorienteret undervisning.	Værkstedundervisning med reel produktion af varer og tjenesteydelser med afsætning som mål.	Virksomhedspraktik på ordinære arbejdspladser af betydeligt omfang. Der indgås en praktikaftale med en virksomhed, hvortil der tilføres oplysninger om målet med praktikken som en del af den unges samlede uddannelsesplan.
Undervisningsform	Almen undervisning tilrettelagt praksisorienteret og helhedsorienteret undervisning, der går på tværs af fag. Undervisningen på basisniveauet svarer til FVU-trin 1-4.	Undervisningen tilrettelægges inden for bestemte fagområder, der er rettet mod bestemte erhverv og linjer på eud. Skoleundervisningen vil være praksisrettet og indeholde arbejdspladslære, samarbejds-lære, erhvervslære samt dansk, matematik og it.	Fleksibel tilrettelæggelse af skoleundervisningen skal give praktiske færdigheder, der understøtter og kan avendes i virksomhedspraktikken, som fx dansk, matematik eller it. Undervisningen kan fx tilrettelægges som enkelt dage eller som hele uger. Undervisningen skal give forudsætninger for en bred forståelse af praktikforløbet, kendskab til pligter og rettigheder i arbejdslivet.
Faglige standarder	De almene fag styres af læreplaner, der bl.a. indeholder de faglige mål, kernestoffet, arbejds- og evalueringsformer.	Værkstedundervisningen tager udgangspunkt i forskellige faglige temaer, for hvilke der også vil være opstillet faglige mål.	Den faglige standard i virksomhedspraktikken og den teoretiske undervisning i tilknytning hertil sikres ved fastsættelse af konkrete, individuelt fastsatte kompetencemål.
Endemål	Slutevaluering i henhold til evalueringsvejledningen. At den unge er parat til at påbegynde en ungdomsuddannelse.	Slutevaluering i henhold til evalueringsvejledningen. At den unge afklares og motiveres i forhold til uddannelse eller beskæftigelse. Niveau 3 afsluttes med en fagprøve og gør eleven parat til at indgå på et ufaglært arbejdsmarked.	Slutevaluering i henhold til evalueringsvejledningen. Niveau 3 afsluttes med en fagprøve og giver erhvervskompetence.*

Anm.: *Erhvervskompetence betyder, at den unge opnår kompetencer til at indgå på arbejdsmarkedet på et kvalificeret grundlag. En uddannelse giver erhvervskompetence, når den er mindst 18 mdr. lang og giver adgang til at varetage et eller flere bestemte fag eller erhverv.

Progression

Aftalepartierne er enige om, at der skal være løbende fokus på progression i den enkeltes forløb mod uddannelse og beskæftigelse. Med progression forstås både personlig, social og faglig udvikling. I FGU skal der indgå krav om løbende evaluering og feedback som en del af undervisningen.

Aftalepartierne er enige om, at progressionsmålingen bygger på følgende elementer:

- 1) Elevens niveau i dansk og matematik evalueres som udgangspunkt ved påbegyndelsen af basisniveauet.
- 2) Der foretages en slutevaluering, herunder med relevante prøver, når den unge har gennemført sit FGU-forløb.

- 3) Undervejs i FGU-forløbet foretages lokalt løbende evaluering af den unges progression efter skolens eget valg.

Ad 1. Den indledende evaluering danner udgangspunkt for tilrettelæggelse af elevens forløb som vej til opfyldelse af uddannelsesplanens fastlagte mål, herunder med henblik på opfyldelse af adgangskrav til ungdomsuddannelserne. I udarbejdelse af forløbsplanen skal eleven have mulighed for at redegøre for sine personlige, sociale og praksisfaglige forudsætninger samt ønsker om personlig, social og praksisfaglig udvikling. Hvis eleven påbegynder FGU på et andet niveau, foretages evalueringen her. Evalueringen foretages støttet af et centralt udarbejdet evalueringsredskab. Hvis evalueringen giver mistanke om ordblindhed og den unges baggrundsoplysninger fx ordblindhed i familien og/ specialundervisning i grundskolen indikerer, at der er tale om uidentificeret ordblindhed, skal den unge tilbydes en ordblindetest.

Ad 2. Aftalepartierne er enige om, at der nedsættes læreplansgrupper som led i et efterfølgende bekendtgørelsesarbejde for almen grunduddannelse. Læreplanerne fastsætter bl.a. regler om fagenes uddannelsesetid, faglige mål, indhold og evalueringsformer. I forhold til produktionsgrunduddannelsen og erhvervsgrunduddannelsen nedsættes der faggrupper, som udarbejder fagbilag med faglige mål og evalueringsformer for de enkelte temaer.

Fælles for læreplaner og fagbilag er, at de skal tage udgangspunkt i målgruppen og derfor være praksisrettede og give grundlag for en undervisning, der adskiller sig markant fra de traditionelle undervisningsformer, som ikke er den rigtige metode at nå mange i målgruppen.

Udarbejdelse af evalueringsredskaber og vejledninger skal indgå i læreplans- og fagbilagsarbejdet. Evalueringsredskaber og vejledninger skal sikre prøveformer, der dels relaterer sig til den praksisbaserede undervisning og dels kan anerkendes til de relevante ungdomsuddannelser som erhvervsuddannelserne og hf. Aftalepartierne inddrages, når de endelige læreplaner og fagbilag er udarbejdet.

Forud for læreplans- og fagbilagsarbejdet nedsættes en arbejdsgruppe med relevante aktører på området, som skal konkretisere skabeloner for, hvordan FGU's praksispædagogik i både faglige mål og eksamens- og prøveformer skal komme til udtryk i læreplaner og fagbilag. Arbejdsgruppen skal endvidere give forslag til faglige temaer og kan hente inspiration dertil i erhvervstemaer i KUU og ekspertgruppens rapport. De relevante aktører kan fx. være repræsentanter for aftagerinstitutionerne (primært erhvervsskoler), fagpersoner og undervisere med indgående kendskab til de forberedende uddannelser samt personer med specialkompetencer.

Aftalepartierne er enige om, at prøveformerne på FGU hovedsageligt skal bygge videre på prøveformerne fra produktionsskoler, kombineret ungdomsuddannelse og erhvervsskolerne, dvs. den praktiske prøve på produktionsskolebaseret erhvervsuddannelse (PBE) og den praktisk baserede caseprøve på eud/KUU. Her afprøves bl.a. dansk og matematik knyttet til elevens praktiske arbejde i værkstedet eller i praktikforløb. Arbejdsgruppens forslag til skabelon forelægges aftalepartierne til godkendelse.

Den faglige standard i virksomhedspraktikken og den teoretiske undervisning på erhvervsgrunduddannelsen sikres ved fastsættelse af konkrete, individuelt fastsatte kompetencemål, som skolen på en ubureaukratisk måde løbende følger op på evt. i dialog med virksomhed, elev og den kommunale ungeindsats.

Ad 3. På baggrund af de fastsatte mål for faglige, personlige og sociale kompetencer i uddannelsesplanen arbejder elever og lærere systematisk med dokumentation af læringen med henblik på at fastholde og synliggøre progression fx gennem anvendelsen af kompetencetavler.

Kompetencebevis og uddannelsesbevis

Aftalepartierne er enige om, at den udbydende skole udsteder et bevis til alle elever efter tilfredsstillende gennemførelse af et FGU-forløb på minimum 12 uger. Der udstedes enten et kompetencebevis eller et uddannelsesbevis.

Kompetencebeviset dokumenterer opnåede faglige kompetencer og eventuelt de dertil knyttede sociale og personlige kompetencer. Det gælder både de kompetencer, hvortil der knytter sig egentlige prøver med centralt fastsatte kompetencemål, og øvrige kompetencer. Der udvikles en taksonomi og vejledning inden for hvert fagligt tema til vurdering af disse opnåede kompetencer. Kompetencebeviset sammenfatter også eventuelt udstedte prøvebeviser fra andre uddannelsesinstitutioner, som har indgået i et FGU-forløb.

Aftalepartierne er enige om, at der til elever, som afslutter på K-niveau 3 på erhvervsgrunduddannelsen eller produktionsgrunduddannelsen, udstedes et afsluttende uddannelsesbevis, som dokumenterer den opnåede kompetence. For elever i almen grunduddannelse, som har bestået de fag, der indgår i almen forberedelseksamen, udstedes et afsluttende uddannelsesbevis, der dokumenterer, om eleven opfylder adgangskravene for optagelse på den 2-årige hf samt adgangskravene til erhvervsuddannelserne.

Varighed

Aftalepartierne er enige om, at hvert niveau som udgangspunkt har en varighed af 20 uger. Der gives dog mulighed for fleksibilitet i varigheden på det enkelte niveau, hvis individuelle forhold taler herfor. Den samlede uddannelse fastlægges med en varighed på maks. 2 år. Unge, der tidligere har afbrudt FGU, skal have mulighed for at påbegynde igen, hvis dette skønnes hensigtsmæssigt. Det kan for eksempel gælde unge, der er faldet fra en ungdomsuddannelse, selv om de har haft et forløb på FGU.

Når det vurderes, at eleven har opnået et delmål i henhold til forløbsplanen, foretages der en evaluering, som kan bestå i evaluering af elevens kompetencer i dansk og matematik samt sociale, personlige og praksisfaglige kompetencer. Hvis eleven ikke følger sin forløbsplan, tilpasses planen, med henblik på at eleven opnår de målsatte kompetencer hurtigst muligt. Ud fra en individuel vurdering vil det være muligt for den enkelte elev at starte på næste niveau, hvis skolen vurderer, at det er realistisk i forhold til den samlede uddannelsesplan. Hvis den unges progression ikke følger uddannelsesplanen, skal den kommunale ungeindsats inddrages, så planen kan revideres.

Varigheden af FGU kan forlænges, når særlige pædagogiske, faglige eller personlige forhold taler herfor. Det kan være i forhold til unge, der er ramt af sygdom, har et misbrug eller på anden måde er særlig udsat, eller unge som lige mangler det sidste, for at kunne få et uddannelsesbevis. Der kan tillige være forløb, som i særlige tilfælde forlænges med henblik på at undgå, at der opstår pauser i den unges uddannelsesforløb. Forlængelser kan dog maksimalt gives i et omfang, der for den enkelte institution svarer til 10 pct. af den samlede aktivitet.

Kommunerne får *derudover* mulighed for at forlænge et FGU-forløb ud over to år, såfremt kommunen vurderer at dette er hensigtsmæssigt. I givet fald skal institutionen opkræve betaling af kommunen efter reglerne i lov om betaling for visse uddannelsesaktiviteter i forbindelse med lov om en aktiv beskæftigelsesindsats m.m. (betalingsloven).

Varigheden af uddannelsen for den enkelte unge skal afhænge af den unges forudsætninger og behov med henblik på at få den unge i uddannelse eller job uden omveje. Fastlæggelse af varigheden af den enkelte unges forløb skal tage udgangspunkt i en vurdering af den unges faglige, personlige og sociale forudsætninger samt det mål, der af den kommunale ungeindsats fastlægges i den unges uddannelsesplan i dialog med den unge. Den unges forløb sammensættes af niveauer med normerede varigheder i forhold til indgangsniveau og mål for forløbet.

Der vil være nogle unge, der blot har brug for at forbedre deres niveau i dansk og/eller matematik for at opfylde adgangskravene til fx erhvervsuddannelserne. Andre unge vil nå at blive klar til at overgå til er-

hvervsuddannelse eller beskæftigelse undervejs i et forløb. Unge, der fx alene skal opfylde adgangskravene til en erhvervsuddannelse, behøver ikke nødvendigvis gennemføre et fuldt niveau på 20 uger. Det betyder, at en ung kan afslutte et forløb på FGU, når det er relevant for den enkelte i forhold til at påbegynde en ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse.

For en mindre gruppe af unge, hvis mål er at opnå erhvervskompetence svarende til den nuværende erhvervsgrunduddannelse, skal der være mulighed for at forlænge sidste niveau ud over den normerede tid, men alene som virksomhedspraktik, som det er muligt på egu i dag.

Aftalepartierne er enige om, at skolen sikrer opfølgning på den unges plan sammen med den enkelte unge efter hvert niveau. Fraviger forløbet uddannelsesplanen, involveres kommunen. Kommunen kan dog altid tage initiativ til og følge op på den unges plan, hvis kommunen vurderer, at det er nødvendigt.

Produktionsskolebaseret erhvervsuddannelse (PBE)

Aftalepartierne er enige om, at muligheden for at tilrettelægge erhvervsuddannelse efter modellen for produktionsskolebaseret erhvervsuddannelse (PBE) videreføres i FGU.

Mål for den Forberedende Grunduddannelse

Aftalepartierne er enige om, at der opstilles følgende tre retningsgivende mål for FGU:

- *De unges overgang til uddannelse eller beskæftigelse:* Andelen af unge, der opnår uddannelse, eller overgår direkte til ordinær uddannelse eller beskæftigelse efter FGU, skal løbende forbedres på skoleniveau.
- *De unges trivsel:* Trivslen på FGU skal løbende styrkes. Udviklingen følges i en ny national obligatorisk årlig trivselsmåling.
- *De unges fravær:* Institutionerne registrerer og arbejder målrettet med de unges fravær, herunder ved at afdække og afhjælpe årsagerne hertil.

Udviklingen i de tre retningsgivende mål følges nationalt og drøftes i aftalekredsen, ligesom de retningsgivende mål fungerer som indikatorer, der indgår i Undervisningsministeriets tilsyn.

Det primære mål med FGU er at give de unge kompetencer til at gå i gang med en ordinær uddannelse. Sekundært er det målet at gøre de unge parate til at indgå på et ufaglært arbejdsmarked. Det ufaglærte arbejdsmarked kræver ofte gode personlige og sociale kompetencer og specialiserede faglige kompetencer, f.eks. med krav om certifikater.

2. En sammenhængende kommunal ungeindsats

Der er i dag et uklart myndighedsansvar for målgruppen for de forberedende tilbud.

Det er typisk i overgangene mellem uddannelser, fx mellem grundskole og ungdomsuddannelse, at de unges faglige, personlige og sociale udfordringer særligt bliver synlige. Ansvar for at følge op herpå er udbredt til en række aktører.

Kommunerne har ansvaret for folkeskolen. Det efterfølgende ansvar for at gøre de unge parate til ungdomsuddannelse eller beskæftigelse varetages af kommunerne i regi af både Ungdommens Uddannelsesvejledning og jobcentre og er ikke entydigt forankret ét sted i kommunen, men afhænger bl.a. af den unges alder og beskæftigelsessituation. Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) skal målgruppevurdere til nogle af de forberedende tilbud, og jobcentre iværksætter andre tilbud, herunder brobygningsforløb til erhvervsuddannelserne.

Det uklare myndighedsansvar over for de unge medfører en generel usammenhængende indsats for målgruppen og en uklarhed for de unge, som kan have forskellige uddannelsesplaner i hvert sit system. De unge risikerer at skulle koordinere egen sag og at ende i unødigt lange forløb og inaktive perioder. Dette er uheldigt, fordi skift og inaktive perioder har stor betydning for, om de unge kommer videre i en ungdomsuddannelse eller beskæftigelse.

Der kan desuden gå en mængde værdifuld viden tabt på tværs af forvaltningerne i kommunen, og de forskellige indsatser understøtter ikke nødvendigvis samme mål for den unge. Der er behov for en systemunderstøttelse, der kan hjælpe med at tilvejebringe en sammenhængende indsats for den unge, hvor de er i centrum.

En lang række kommuner har allerede i dag erfaringer med at samlokalisere eller samtænke ungeindsatser, fx med Ungdommens Uddannelsesvejlednings opgaver og jobcenterindsatserne. Med forslaget om en sammenhængende kommunal ungeindsats understøttes denne organisering. Det understreges samtidig med forslaget, at det er den enkelte kommune, der beslutter, hvordan den kommunale ungeindsats skal organiseres.

Kommunalt myndighedsansvar for unge under 25 år

Aftalepartierne er enige om, at kommunerne skal have det fulde ansvar for at gøre alle unge parat til at gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse. Kommunerne får hermed ansvaret for alle unge under 25 år, indtil den unge har gennemført en ungdomsuddannelse og/eller har opnået fast tilknytning til arbejdsmarkedet.

Aftalepartierne er enige om i forlængelse heraf, at kommunerne skal have ansvaret for, at der sker en koordinering af den samlede ungeindsats i den enkelte kommune på tværs af uddannelses-, beskæftigelses- og socialindsatsen. Kommunerne får en række redskaber til at løfte ansvaret, herunder kompetence til at målgruppevurdere til den nye FGU, jf. nedenfor. Som led heri skal kommunerne have ansvaret for den unges uddannelsesplan og -pålæg. Initiativet indebærer, at kravet om, at kommunens uddannelsesvejledning skal ske i regi af Ungdommens Uddannelsesvejledning, fjernes.

Det bliver således op til kommunerne selv at afgøre, om de ønsker at bibeholde, oprette eller nedlægge et lokalt UU-center. Uddannelses- og erhvervsvejledning, som tager afsæt i UU's opgaveportefølje, vil fortsat skulle varetages af personer, der har en uddannelses- og erhvervsvejlederuddannelse, som er godkendt af Undervisningsministeriet, eller som kan dokumentere et tilsvarende vejledningsfagligt kompetenceniveau. Uddannelseskrauet gælder, uanset om der vælges at bibeholde, oprette eller nedlægge et UU-center.

Kommunerne har dog fortsat pligt til at opretholde en fagprofessionel uddannelses- og erhvervsvejledning, der er uafhængig af sektor- og institutionsinteresser.

Der vil skulle være et tæt samspil mellem den kommunale ungeindsats og institutionerne/skolerne om den enkelte unge. Den lokale institution vil ofte have flere kommuner/kommunale ungeindsatser i sit dækningsområde. Derfor skal den enkelte kommune offentliggøre, hvordan den har organiseret den kommunale ungeindsats, og hvordan vejledningsopgaver varetages fremadrettet, herunder hvordan Ungdommens Uddannelsesvejlednings funktioner videreføres. Kommunen skal endvidere meddele den lokale institution, hvem der er relevante kontaktpersoner for institutionen. Oplysninger om organiseringen af de kommunale ungeindsatser indsamles (fx af KKR) i forlængelse af den lokale proces om institutionsdannelsen og anvendes til deling af "best practice" kommunerne imellem samt i forbindelse med den følgeforskning, der iværksættes i forlængelse af aftalen på det forberedende område.

Formålet med den kommunale ungeindsats er, at den unge og den unges forældre møder kommunen som én samlet instans på tværs af de mange bagvedliggende kommunale kompetencer og opgaver. Den kommunale ungeindsats skal sikre, at ansvaret for den unge indtil det fyldte 25 år er præcist og effektivt forankret, så de unge, der har behov for støtte på tværs af flere områder, ikke oplever at skulle koordinere sin egen sag og indsats. Kommunerne skal tilrettelægge indsatsen på en sådan måde, at den unge ikke klientgøres.

Den kommunale ungeindsats' ansvarsområder, ansvar og funktioner

Aftalepartierne er enige om, at den kommunale ungeindsats skal omfatte nedenstående eksisterende ansvarsområder og funktioner:

- Ungdommens Uddannelsesvejlednings eksisterende funktioner og opgaver, der knytter an til uddannelses- og erhvervsvejledning i grundskolen og 10. klasse, herunder introduktionskurser i 8. klasse, uddannelsesparathedsvurderinger, brobygning etc., herunder også vejledningsindsatsen i forhold til elever på frie grundskoler, videreføres i samme omfang som i dag.
- Monitorering, vejledning etc. af 15-17-åriges pligt til at være i uddannelse, beskæftigelse mv., som videreføres.
- Angivelse af kendt behov for SPS, pædagogisk-psykologisk rådgivning og misbrugsindsats omkring tilblivelsen og realiseringen af den unges uddannelsesplan.
- Udarbejdelse af uddannelsesplan og uddannelsespålæg med den unge med henblik på, at den unge bliver forankret i uddannelse eller opnår fast tilknytning til arbejdsmarkedet.
- Koordinering af opsøgende funktioner i forhold til virksomhedspraktikker, herunder koordinering med praktikker i grundskolen, egu mv. (uddybet nedenfor).
- Jobcentrenes eksisterende funktioner og opgaver over for de unge.
- Vedligeholdelse og ajourføring af Ungedatabasen med henblik på at sikre et aktuelt grundlag for arbejdet i den kommunale ungeindsats og en ensartet registrering nationalt.
- Koordination af tildeling af en kontaktperson, herunder sammentænkning med øvrige støttekontaktpersoner, sagsbehandlere etc., så den unge primært har én kontaktperson i kommunen (uddybes nedenfor).

Aftalepartierne er enige om, at den kommunale ungeindsats omfatter koordinering af følgende nye ansvarsområder og funktioner:

- I dag har kommunerne pligt til at vejlede de unge, der ikke er i kontakt med jobcentret. Det foreslås, at den kommunale ungeindsats gennem opsøgende og opfølgende indsats skal tilbyde unge under 25 år, der hverken er i gang med eller har fuldført mindst en ungdomsuddannelse vejledning om uddannelse og erhverv.

- Det indebærer, at den kommunale ungeindsats har et særligt ansvar for de unge i overgangen mellem tilbud, så det sikres, at der hele tiden følges op på, at den unge er på vej mod uddannelse eller job. Fremover kan denne indsats suppleres med afklaringsforløb, og den unge skal motiveres til at komme i gang og/eller fastholdes i uddannelse/beskæftigelse.
- Kommunernes pligt til at følge unge under 25, der ikke er i uddannelse eller beskæftigelse, omfatter også unge, der har afsluttet FGU, og som derfor skal følges indtil de er forankret i uddannelse eller har fast tilknytning til arbejdsmarkedet.
- Målgruppevurdering til FGU (uddybes nedenfor).
- Angivelse af kendt behov for SPS og indarbejdelse af dette i den unges uddannelsesplan.

Uddannelsesplanen og -pålægget som omdrejningspunkt for den unges forløb

Aftalepartierne er enige om, at den kommunale ungeindsats' arbejde med den unge skal tage udgangspunkt i den unges aktuelle situation, uddannelses- og erhvervsønsker samt mulighederne for realiseringen.

Aftalepartierne er enige om, at dette understøttes af uddannelsesplanen/-pålægget som fagligt processuelt værktøj. Den unge skal opleve, at der arbejdes med samme målsætninger på både kort og lang sigt på tværs af kommunale enheder, og at baggrundsoplysninger og historik om den unge ikke skal "genfortælles" i forbindelse med iværksættelse af nye aktiviteter og tilbud efter forskellige lovgivninger.

Al behandling af personoplysninger vil ske i overensstemmelse med gældende persondatalovgivning og god databehandlingssskik, herunder kravet om, at data skal være relevante og begrænsede til, hvad der er nødvendigt i forhold til de formål, der behandles og ikke opbevares længere end strengt nødvendigt. Formålet med den kommunale ungeindsats ophører senest, når den unge fylder 25 år, har gennemført en ungdomsuddannelse eller fået varigt fodfæste på arbejdsmarkedet. Beskæftigelsesministeriet har dog fortsat et selvstændigt behov for visse oplysninger i Ungedatabasen – data om den unges uddannelsesstatus og højst afsluttede uddannelse – indtil den unge fylder 30 år til brug for den fortsatte arbejdsmarkedsrettede indsats.

Personoplysninger behandles på en måde, der sikrer tilstrækkelig sikkerhed og fortrolighed, og borgeren har ret til at få berigtiget og slettet oplysninger om sig selv i overensstemmelse med persondatalovgivningens regler herom, så behandlingen af persondata sker på et korrekt grundlag, og kun hvor og så længe behandling af persondata faktisk er relevant og nødvendig for opgaven. Data kan ikke videreføres fra skole til skole mv. i forbindelse med skift i forløb, uden at eleven er orienteret og meddeler samtykke hertil. Når borgeren fylder 30 år, vil data i Ungedatabasen automatisk blive slettet og/eller afpersonaliseret. Data kan fortsat anvendes til videnskabeligt og statistisk brug og arkivformål. Data opbevares ikke længere end strengt nødvendigt for formålet, jf. ovenfor. Undervisningsministeren kan fastsætte yderligere regler om behandling af data og om tidsfrister for adgangen til og sletning/afpersonalisering af data mv. i Ungedatabasen. Det er vigtigt med et dataetisk perspektiv på omfanget af informationer, der indhentes og følger de unge, så den unge ikke får en logbog, som reducerer vedkommendes frihed. Modellen vil blive indrettet i overensstemmelse hermed.

I den forbindelse skal det fra centralt hold sikres, at uddannelsesplanen/-pålægget fremstår som én sammenhængende plan for såvel den unge, som de involverede myndigheder og øvrige aktører i øvrigt ved iværksættelse af en række initiativer:

1. Uddannelsesplanen understøttes digitalt med en udvidelse af Ungedatabasen, så den giver et detaljeret overblik over den enkeltes uddannelsesaktiviteter.
2. Data fra Min Plan og uddannelsespålægget fra jobcentret og uddannelsesplanen samordnes, så det fremstår som én samlet kommunal plan for de unge, der er digitalt understøttet, herunder også deling af relevante sagsoplysninger. Som nævnt ovenfor, er det vigtigt med et dataetisk perspektiv på omfan-

get af informationer, der indhentes og følger de unge. Undervisningsministeren og beskæftigelsesministeren fastsætter derfor nærmere regler om, hvilke personoplysninger der er omfattet af det fælles daggrundlag og om deres videregivelse.

3. Uddannelsesplanen for en ung, som skal starte på FGU, indeholder fx aftale om afsøgningsforløb og efterfølgende start på et af de tre uddannelsesspor i FGU; evt. kendt behov for SPS, samarbejde mellem skolerne, socialforvaltning og politi (SSP), læsevejledning, turboforløb, pædagogisk psykologisk rådgivning, misbrugsindsats, kontaktpersoner.
4. Uddannelsesplanen og -pålægget er grundlaget for tilrettelæggelsen af indholdet i den unges forløb i FGU.

I den unges uddannelsesplan/-pålæg skal det fremgå, hvilket tilbud den unge følger. Uddannelsesplanen/-pålægget skal justeres og godkendes af den kommunale ungeindsats, såfremt skolen foretager ændringer der har økonomiske konsekvenser fx ændringer i den unges forløbsplan, der samlet set vil forlænge den unges uddannelsesforløb eller ændre uddannelsesmålet. Hvis skolen og eleven derimod bliver enige om ændringer i den unges forløbsplan, der ikke har økonomiske konsekvenser som fx at ændre uddannelsesspor, uden at det allerede fastlagte uddannelsesmål eller den samlede uddannelseslængde også ændres, skal den kommunale ungeindsats alene orienteres om ændringen.

Overvejelser om den unges boligsituation skal indgå i udarbejdelsen af den unge uddannelsesplan, herunder om den lokale infrastruktur understøtter en smidig transport til og fra FGU-skolen for den unge. Det kan i den sammenhæng være relevant at undersøge, om kommunen råder over ungdomsboliger eller kollegieværelser, der er placeret, så de letter den unges skolevej.

Relevante oplysninger fra planen skal tilgå de uddannelsessteder, som den unge går på – helt fra grundskolen til afslutning af en erhvervskompetencegivende uddannelse. Dette gælder særligt for unge, der falder fra en uddannelse og derefter søger om uddannelseshjælp, eller unge, der dropper uddannelseshjælpen og det tilhørende tilbud.

Kommunal målgruppevurdering til den Forberedende Grunduddannelse

Aftalepartierne er enige om, at optagelse på FGU sker på baggrund af en målgruppevurdering, som foretås af den kommunale ungeindsats. Her kan med fordel inddrages positive erfaringer med "kædeansvar", fx i form af garantiskolesamarbejder.

Aftalepartierne er enige om, at FGU skal henvende sig til unge under 25 år uden en ungdomsuddannelse, der kan profitere af tilbuddets indhold. Den kommunale ungeindsats foretager en samlet afvejning af mulige tilbud og indsatser, som kan bringe den unge tættere på job og uddannelse, herunder mulige tilbud efter lov om aktiv beskæftigelse (LAB) og uddannelser i regi af Kulturministeriet og Undervisningsministeriet. FGU er for unge, der har opfyldt undervisningspligten. Hvis ikke undervisningspligten er opfyldt tidligere, kan den unge dog optages fra den 1. august i det kalenderår, hvor den unge fylder 17 år. Unge skal således ikke have afsluttet 9. klasse med et bestemt resultat, have aflagt specifikke prøver eller lignende for at komme i målgruppen til FGU. I praksis vil en del af målgruppen være på et fagligt niveau i visse fag, der svarer til 5. eller 6. klasse, og den unge vil skulle have et undervisningstilbud i FGU, som tager afsæt i dette forhold. Undervisningspligten¹ – jf. folkeskolelovens § 33 – kan dog ikke opfyldes ved at være indskrevet på FGU.

Aftalepartierne er enige om, at den kommunale ungeindsats skal have mulighed for at dispensere fra aldersgrænsen på 25 år, hvis det vurderes, at tilbuddet vil være det mest virksomme tilbud for en ung over 25 år, og den unge selv er indforstået hermed.

¹ Undervisningspligten ophører den 31. juli ved afslutningen af undervisningen på 9. klassetrin. Undervisningspligten ophører dog senest den 31. juli i det kalenderår, hvor barnet fylder 17 år eller har afsluttet uddannelse, der er ligestillet med grundskolen.

Målgruppen omfatter dermed *ikke* unge på 25 år og derover samt unge under 25 år, der er i gang med eller har gennemført en ungdomsuddannelse, eller er i minimum halvtidsbeskæftigelse. Unge på 25 år og derover samt unge under 25 år i beskæftigelse vil fortsat kunne benytte sig af de nuværende muligheder for faglig opkvalificering i voksen- og efteruddannelsessystemet, herunder almen voksenuddannelse (avu), forberedende voksenundervisning (FVU) og ordblindeundervisning for voksne (OBU).

Dog skal unge under 25 år, der er i beskæftigelse eller på anden måde er selvforsørgende, men som mangler forudsætninger for at gennemføre en ungdomsuddannelse, have ret til at blive målgruppevurderet til FGU, hvis de ønsker det. Det er dermed ikke en forudsætning, at man siger sit arbejde op for at kunne komme i betragtning.

Unge under 25 år, der ikke er i målgruppen for FGU, vil fortsat have ret til OBU og FVU efter gældende bestemmelser. Unge under 25 år, der ikke tilbydes en FGU eller har udtømt deres muligheder for FGU, men som er ordblinde eller er i målgruppen for FVU, skal fortsat have mulighed for at få disse undervisningstilbud i regi af VUC og andre udbydere.

Unge under 25 år vil fortsat kunne tage både hf-enkeltfag, OBU, FVU-fag og avu-fag på VUC samt FVU og OBU hos VUC's driftsoverenskomstparter under følgende omstændigheder:

1. Den unge er og vedbliver med at være i minimum halvtidsbeskæftigelse (min. 18 timer/ugen).
2. Den unge har gennemført en ungdomsuddannelse, men har behov for faglig opkvalificering inden for specifikke fag.
3. Den unge er i gang med en ungdomsuddannelse, men har behov for supplerende fag.
4. Den unge læser hovedsageligt hf-enkeltfag, men har behov for faglig opkvalificering inden for enkelte fag fx matematik eller engelsk for at kunne klare det gymnasiale niveau. Der kan højst tages ét fag på avu-niveau hvert halvår.
5. Den unge er på barsel og ønsker at følge enkelte fag på VUC.

Aftalepartierne er enige om, at det skal være muligt for unge under 25 år, der fx alene skal forbedre deres niveau i dansk og/ matematik for at opfylde minimum adgangskravene til en erhvervsuddannelse (02+02), løbende at få denne opkvalificering i FGU-regi.

Formålet er at hjælpe den unge til at finde den mest realistiske vej til at påbegynde og gennemføre en studie- eller erhvervskompetencegivende uddannelse eller opnå varig tilknytning til arbejdsmarkedet. Det betyder, at den kommunale ungeindsats er forpligtet til at have et samlet kendskab til og overblik over tilbud på tværs af beskæftigelses- og uddannelsesområdet, så den unges langsigtede interesser varetages bedst muligt. For en ung, der sigter mod en erhvervsuddannelse skal kommunen sikre sig, at der i uddannelsesplanen tilrettelægges et forløb, så også eventuelle overgangskrav til hovedforløbet kan honoreres, samt at forløbet tilrettelægges, så den unge så vidt muligt kan påbegynde en ungdomsuddannelse direkte efter afslutningen af FGU.

Målgruppevurderingen, som foretages af den kommunale ungeindsats, er en helhedsvurdering, der vil være baseret på et konkret skøn og inddrage objektive forhold, såsom om den unge opfylder adgangskrav til ungdomsuddannelserne, om den unge har udfordringer af social eller personlig karakter, den unges karakterer fra folkeskolen, erfaringer fra brobygning på uddannelsesinstitutioner, praktik i virksomheder og afslutningsforløb på FGU eller lignende.

Målgruppevurderingen skal ske i samarbejde med den unge, så der skabes størst mulig sikkerhed for at den unge tager ejerskab til planen.

Til brug for vurderingen af, om den unge har udfordringer af social eller personlig karakter skal den kommunale ungeindsats bl.a. tage afsæt i en række temaer, som kendes fra grundskolernes uddannelsesparathedsvurderinger²:

- Motivation for uddannelsen og lyst til læring.
- Generel viden om forventninger og krav til at gennemføre en uddannelse.
- Selvstændighed og ansvarlighed, herunder om ansøgeren kan tage initiativ til opgaveløsninger.
- Mødestabilitet, herunder rettidighed og fravær.
- Samarbejdsevner.
- Respekt, herunder at udvise forståelse for andre mennesker.

Som et supplement til målgruppevurderingen er der etableret afsøgningsforløb på 2 uger på FGU, som kan anvendes, når det er nødvendigt at kvalificere vurderingen af, om den unge tilhører målgruppen for FGU, og i givet fald om den unge kan profitere af tilbuddet. Er dette vurderingen, ligger afsøgningsforløbet også til grund for en beslutning om, hvilket basisforløb, som grunduddannelsen skal påbegyndes med. Afsøgningsforløbet udgør et betydeligt løft ift. eksisterende praksis, hvor den unge blot tilbydes en vejledningssamtale.

Hvis målgruppevurderingen medfører, at den unge optages på FGU, skal det fremgå i den unges uddannelsesplan, hvilket spor den unge følger og varigheden af forløbet. Hvis tilbuddet skal afkortes eller forlænges, skal det fremgå af den unges uddannelsesplan. Den kommunale ungeindsats vil således skulle godkende ændringen.

Nogle unge vil blive vurderet til ikke umiddelbart at tilhøre målgruppen for FGU, fx fordi den unge har sociale eller personlige vanskeligheder i en sådan grad, at den unge i højere grad vil profitere af et mere specialiseret behandlingstilbud. Andre unge vil blive vurderet til ikke at tilhøre målgruppen, fordi de vurderes at tilhøre målgruppen for den særlig tilrettelagte ungdomsuddannelse, STU. Der vil også være unge, hvis langsigtede interesser varetages bedst ved et skoleophold på frie fagskoler, højskoler, daghøjskoler, ungdomsskoler eller TAMU. Det kan endvidere være tale om forløb i regi af oplysningsforbund, brobygning på erhvervsskoler mv.

Hvis den unge bliver vurderet til ikke at tilhøre målgruppen for FGU, kan den unge søge om at få foretaget en ny målgruppevurdering, seks måneder efter vurderingen er foretaget.

Aftalepartierne er enige om, at Undervisningsministeriet udarbejder en vejledning til brug for den kommunale ungeindsats målgruppevurdering.

Aftalepartierne er enige om at følge kommunernes målgruppevurderingspraksis i følgeforskningen, herunder omfanget af unge, der i de enkelte kommuner dels bliver målgruppevurderet til uddannelsen, dels får afslag på et ønsket FGU-tilbud.

Opsøgende funktioner i forhold til virksomhedspraktik

Aftalepartierne er enige om, at den kommunale ungeindsats skal koordinere en opsøgende funktion i forhold til at tilvejebringe virksomhedspraktik, herunder koordinere med jobcentrenes arbejde. Den kommunale ungeindsats skal understøtte, at virksomhederne har få – men brede – kontaktoflader med kommunen, når der samarbejdes om unges praktik, elevforløb, erhvervstræning, beskæftigelse mv. Funktionen koordi-

² Vurdering af elevernes personlige og sociale forudsætninger – værktøj og inspiration, Undervisningsministeriet 2014.

neres med andre kommunale praktik- og virksomhedsopsøgende indsatser, herunder også på grundskoleniveau og i forhold til erhvervsgrunduddannelsen på FGU.

Den kommunale ungeindsats tilrettelægger virksomhedspraktikken og erhvervstræningen i samarbejde med FGU-skolerne. FGU-skolerne spiller en central rolle i forhold til de konkrete praktikaftaler, så eleverne kan være trygge ved, at der er voksne i det nære miljø, som er tæt på praktikstederne.

Tildeling af kontaktperson

Aftalepartierne er enige om, at unge, der af personlige eller sociale årsager har behov for støtte fra flere instanser, tilknyttes én gennemgående kontaktperson, der følger den unge i overgangene og støtter den unge frem mod og fastholdelse i en ungdomsuddannelse eller beskæftigelse. Det er op til den enkelte kommune at afgøre, hvordan kontaktpersonordningen etableres med bagvedliggende understøttende funktioner og opgaver. Det afgørende er, at den unge oplever at have én kontaktperson.

Kontaktpersonens hovedopgave er at støtte den unge i at realisere sin uddannelsesplan for dermed at komme godt videre i livet. For nogle unge vil kontaktpersonen primært være bindeleddet/koordinere andre kommunale indsatser. Kontaktpersonen skal give de unge oplevelsen af at have én kontakt til kommunen. For andre unge med et særligt behov for støtte til at få struktur på deres liv og mestre hverdagen bedre vil kontaktpersonens opgaver primært knytte sig til at få den unges hverdag til at fungere, herunder at møde til tiden på uddannelsesstedet eller arbejdspladsen. Det er centralt, at det er en voksen, som tør være en autoritet, der kan sætte sig ind i den unges perspektiv, og som hele tiden har for øje, at indsatsen skal bidrage til at gøre den unge selvhjulpne.

Aftalepartierne er enige om, at den kommunale ungeindsats beslutter, hvilke unge der skal have tilknyttet en kontaktperson. Det vil være muligt at få en kontaktperson fra 8. klasse. Kontaktpersoner, der er udpeget af den kommunale ungeindsats, skal være myndige og godkendt af kommunen, herunder med indhentning af straffeattest, børneattester, vurdering af demokratiforståelse etc. Kommunen skal have instruktionsbeføjelser over for kontaktpersonen, der handler på kommunens vegne i relationen til den unge. Dette gælder også, selvom kontaktpersonen er hentet i civilsamfundet.

Aftalepartierne er enige om, at den kommunale ungeindsats nøje overvejer og beslutter, hvem der er den unges kontaktperson, og der lægges vægt på, at der i videst muligt omfang er kontinuitet i kontaktpersonordningen. Kommunerne skal involvere den unge i valg af kontaktperson og tilstræbe den unges accept af valg af kontaktperson. Der lægges generelt op til store frihedsgrader i forhold til at tilrettelægge den kommunale ungeindsats, men det vil i en vejledning til FGU-loven blive tydeliggjort, hvilke kriterier kommunerne kan lægge til grund for valg af kontaktperson med henblik på at skabe ensartede vilkår på tværs af kommuner.

Den gennemgående kontaktperson skal som udgangspunkt være forankret i den kommunale ungeindsats og skal kunne trække på alle støttefaglighederne dér. Der kan være tale om en uddannelsesvejleder eller anden ressourceperson ansat i kommunen eller den kommunale ungeindsats, der får det som særskilt ansvar. Det kan også være en person med tilknytning til FGU eller civilsamfundet. Det afgørende er, at personen udfører opgaven for kommunen, og at det er en person, som den unge har tillid til. Kontaktpersonen skal så vidt muligt være gennemgående og følge den unge gennem det samlede forløb og bistå den unge og evt. forældrene i forhold til den unges behov ved løbende kontakt med offentlige myndigheder og sagsbehandling. Der skal være formulerede kompetencekrav, men ikke uddannelseskrav til kontaktpersonen.

Målet er, at den unge kun skal have én kontaktperson, som er den unges ansigt til kommunen. Hvis den unge har en velfungerende mentorrelation hjemlet i anden lovgivning, skal det nøje overvejes, om denne mentor kan ansættes som kontaktperson. Kontaktpersonen skal således afløse de punktvisse mentorrelationer, som den unge kan møde i den kommunale forvaltning samt i uddannelses- og vejledningssystemet.

Aftalepartierne er enige om, at den kommunale ungeindsats beslutter, hvilken indsats der i øvrigt skal være forbundet med kontaktpersonen, herunder kontaktpersonens tilgængelighed. Kontakten mellem den unge og kontaktperson vil variere fra ung til ung. Nogle unge vil have behov for større tilgængelighed end andre, og kommunerne skal være opmærksomme på, at nogle unge kan have behov for, at en kontaktperson er tilgængelig på skæve tidspunkter uden for skoletiden. Kontaktpersonfunktionen ophører, når den unge er forankret i uddannelse eller har fast tilknytning til arbejdsmarkedet, men den kan genetableres, hvis den unge alligevel falder fra eller bliver ledig inden det fyldte 25. år.

3. Styrings- og finansieringsmodel

De unge, der ikke tager den lige vej, har brug for en særlig indsats for at kunne udfolde deres potentiale. Den hjælp får de ikke altid. I stedet bliver de mødt af et komplekst system af forberedende tilbud, hvor snitfladerne mellem stat og kommune og mellem uddannelses- og beskæftigelsesindsatsen er uoverskuelige, og hvor ingen står med det fulde og klare ansvar for den unge. Det er paradoksalt, at netop de unge, som har mest brug for vores hjælp og støtte, bliver mødt af en usammenhængende offentlig sektor.

De strukturelle rammer for FGU bør indrettes efter de unge – og ikke omvendt.

Adgang til gode uddannelsesmuligheder er vigtig for, at man kan bo og leve i hele Danmark. Den geografiske nærhed til skoler og uddannelses tilbud kan betyde meget for sammenhængskraften og bosætningen i yderområderne og på øerne, mens afstand og manglende tilgængelighed kan være en barriere for, at flere unge i yderområderne og på øerne tager en uddannelse. Den geografiske nærhed til en skole er også central for regeringens målsætning om vækst og udvikling i hele Danmark.

Institutionerne skal huse FGU, som samler og forbedrer de eksisterende forberedende tilbud, således at der bygges videre på de nuværende tilbuds viden, erfaringer og pædagogik, ligesom ansatte og eksisterende bygninger, herunder særligt fra produktionsskolerne, vil være grundpillen i de nye FGU-institutioner.

Institutionsmodel og ledelse

Aftalepartierne er enige om, at undervisningsministeren efter en lokal proces opretter de nye institutioner som statsligt selvejende institutioner og godkender vedtægterne. Der oprettes i omegnen af 90 skoler, som organiseres i de selvejende institutioner, der antalsmæssigt udgør op imod en tredjedel af det samlede antal skoler. For hver institution er der én bestyrelse, én øverste leder, ét regnskab og ét budget. Det er institutionen og ikke skolerne, som ansætter medarbejderne.

Institutionen skal i sit virke inden for den offentlige forvaltning være uafhængig, og dens midler må alene komme dens undervisnings- og produktionsvirksomhed til gode. Forvaltningsloven, offentlighedsloven, ombudsmandsloven m.v. finder dermed anvendelse på institutionernes virke.

Institutionens væsentligste formål er at skabe uddannelsesforløb af høj kvalitet, der tilgodeser den enkeltes behov i sit dækningsområde.

Institutionens ledelse varetages af bestyrelsen. Bestyrelsen skal have et ulige antal medlemmer med stemmeret mellem 7 og 11, inklusiv formanden. Følgende udpeger udefrakommende medlemmer til bestyrelsen: 1) Ét eller flere medlemmer fra hver kommune i institutionens dækningsområde (kommunale medlemmer kan til sammen være i flertal), 2) arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer (ligeligt repræsenteret) og 3) erhvervsskolesektoren. Af og blandt institutionens medarbejdere udpeges to medlemmer til bestyrelsen, af hvilke det ene har stemmeret. Antallet af medlemmer udpeget af medarbejderne kan dog udvides, så medarbejdere fra forskellige skoler kan være repræsenteret i bestyrelsen.

For at alle kommuner i et dækningsområde med otte kommuner eller derover eller medarbejdere fra forskellige skoler kan repræsenteres i bestyrelsen, kan undervisningsministeren dispensere fra det samlede antal bestyrelsesmedlemmer, som i disse situationer kan udvides op til højst 15.

Den konkrete bestyrelsessammensætning vil inden for disse rammer skulle fremgå af institutionens vedtægt, sådan som det også gælder for bl.a. produktionsskoler og VUC'er i dag.

Formanden for bestyrelsen udpeges blandt de udefrakommende medlemmer, fx blandt de kommunale repræsentanter. Funktionsperioden for bestyrelsen er fireårig og følger normalt valgperioden for kommuner.

Bestyrelsen kan beslutte at yde vederlag til medlemmerne af bestyrelsen, herunder til medlemmer uden stemmeret, efter tilsvarende regler og niveauer, som i dag gælder for VUC. For en gennemsnitlig institution med 500-600 årselever betyder det en stigning i vederlaget til formand og næstformand på 50 pct. i forhold til vederlag til samme på produktionsskolerne i dag.

Der skal være pædagogisk ledelse på alle skoler, og institutionens øverste ledelse skal derudover være synlig på skolerne. Det er endvidere vigtigt, at eleverne får adgang til støtte og vejledning på hver skole.

Skolerne skal have mulighed for at have lokale særpræg i undervisning m.v., og det er vigtigt, at der skabes gode samarbejdsrelationer mellem skolerne og den lokale kommune og aftagerinstitutioner bl.a. i forbindelse med overgang fra grundskolen og til ungdomsuddannelserne.

Eleverne på FGU har ret til at få indflydelse på deres uddannelse og deres skole gennem et elevråd, som skal virke på demokratisk vis. Hvis ikke elevrådet overholder væsentlige demokratiske principper, vil ledelsen kunne suspendere elevrådet.

Proces for oprettelse af institutioner og skoler

Aftalepartierne er enige om, at den lokale forankring sikres ved, at kommunerne (KKR) under inddragelse af eksisterende institutioner på det forberedende område samt for ungdomsuddannelserne og under hensyn til nedenstående rammer stiller forslag til dækningsområder og placering af skoler. Det præcise antal institutioner og skoler fastlægges på baggrund af den lokale proces.

Aftalepartierne har en forventning om, at den lokale proces tager udgangspunkt i én skole pr. kommune, dog flere skoler i de større kommuner og ingen skoler i kommuner, hvor der ikke er tilstrækkeligt elevgrundlag. Aftalepartierne forventer, at den lokale proces ender med i omegnen af 90 skoler.

Det er centralt for de unges mulighed for at påbegynde og gennemføre FGU, at skolerne er placeret i geografisk nærhed til den unge. De lokale forslag til placering af skoler skal derfor sikre en geografisk dækning af skoler, som i udgangspunktet ikke må være ringere end dækningen af produktionsskoletilbuddet i dag under hensyn til bl.a. de lokale transportforhold og den konkrete afstand mellem bopæl, herunder evt. ungdomsbolig eller lignende, og skole, så eleverne har gode muligheder for at følge undervisningen.

Hensynet til en bred geografisk dækning skal i den lokale proces afvejes med hensynet til opfyldelse af kravene, som stilles til FGU-institutioner og -skoler.

Skolerne kan have for få elever til at kunne sikre fleksibilitet i uddannelsen og et fagligt bæredygtigt niveau, og for mange elever til, at målgruppen føler sig hjemme. Der skal i de lokale forslag sikres en balance mellem nærhed og faglig stabilitet. Skolerne skal i udgangspunktet indeholde alle tre spor af FGU. Der skal være et tilstrækkeligt elevgrundlag til at kunne sikre holdfællesskabet på de forskellige niveauer på de tre spor.

De lokale forslag til placering af skolerne skal tage udgangspunkt i brug af de eksisterende bygninger fra produktionsskoler, VUC m.fl. En skole kan ligge på flere matrikler. For hver enkelt elev skal det klare udgangspunkt være, at al undervisning modtages på én matrikel. En skole skal efter en overgangsperiode på fire år kunne opleves som et sammenhængende fagligt/pædagogisk skolemiljø, hvor eleverne kan deltage i fællesaktiviteter m.v. sammen. Af hensyn til både skolemiljøet og en samling af de tre spor på hver skole skal der efter overgangsperioden være en passende afstand mellem matriklerne, således at det bliver muligt for eleverne fra de forskellige matrikler at deltage i fx fællesaktiviteter sammen, og at en elev ikke får meget længere til skole ved evt. sporskifte. Der er ikke indlagt et afstandskriterium mellem skolerne, der er organiseret i en given institution.

Undervisningsministeren kan i særlige tilfælde, herunder for yderområder, godkende skoler, som ikke lever op til ovenstående krav, hvis det godtgøres, at skolen vil udgøre et samlet og bæredygtigt fagligt miljø med de nødvendige muligheder for, at eleverne kan skifte spor m.v.

Hver institution får et geografisk dækningsområde bestående af et antal kommuner. Institutionen har en udbudspligt i dækningsområdet og en pligt til at optage alle målgruppevurderede elever med hjemsted i dækningsområdet, dog sådan at elever kan ønske en anden institution.

Antallet af institutioner vil sikre en størrelse af institutioner, der muliggør en effektiv drift, herunder særligt de administrative funktioner, sikrer en faglig bredde, økonomisk bæredygtighed og samtidig et dækningsområde med et rimeligt antal kommuner, hvorfra der henvises elever.

Forslag til undervisningsministeren om dækningsområder og placering af skoler ud fra ovenstående rammer skal være modtaget ca. fire måneder efter den lokale proces igangsættes.

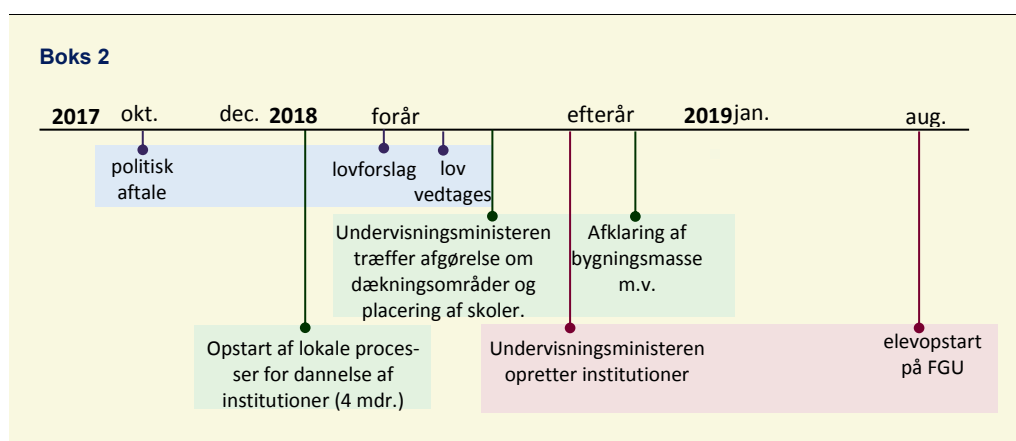
Aftalepartierne er enige om, at der udpeges en opmand, som på tilsvarende vis som under kommunalreformen kan bidrage med undersøgelser m.v. under den lokale proces med henblik på at sikre, at ovenstående kriterier så vidt muligt opfyldes. Opmanden inddrages i den lokale proces efter anmodning fra KKR. Opmanden vil skulle komme med en afrapportering om sine undersøgelser til undervisningsministeren.

Aftalepartierne er enige om, at undervisningsministeren på baggrund af forslagene om dækningsområder og placering af skoler opretter institutionerne efter drøftelse med aftalepartierne.

Efterfølgende nedlæggelse af en institution eller skole fx som følge af en nedgang i aktivitet eller ændringer i demografi samt en grundlæggende ændring i en skoles fysiske placering vil skulle godkendes af undervisningsministeren, der orienterer aftalepartierne.

Aftalepartierne er enige om, at det under hensyn til at sikre fleksibilitet og lokale løsninger bliver muligt for FGU-institutionen at varetage undervisning for andre lignende uddannelser efter aftale med den pågældende institution, herunder med henblik på at sikre, at andre uddannelsesstilbud kan opretholdes i yderområder. Samarbejder med andre institutioner kan fx omfatte lån af lærere og lokaler. Særligt i landdistrikter kan FGU-institutioner undtagelsesvist efter aftale med en anden institution låne lærere og evt. også lokaler, hvis det alene har et omfang, så undervisningen på de tre spor reelt forbliver på skolen, og der fortsat findes et inkluderende læringsmiljø her.

Den overordnede proces for institutionsdannelsen fremgår af *boks 2*.



Finansiering

Aftalepartierne er enige om en finansieringsmodel med centralt fastsatte takster og tilskud til institutionerne for FGU, så der sikres et ensartet tilskudsniveau på tværs af landet, sådan som det også gælder for de eksisterende institutioner, herunder produktionsskoler og VUC'er i dag.

Aftalepartierne er enige om, at der ydes ét fast grundtilskud pr. institution og grundtilskud på 1,7 mio. kr. årligt til de øvrige skoler (2017-niveauer).

Grundtilskuddene forventes samlet set at udgøre ca. 15 pct. af institutionernes samlede tilskud. Det samlede grundtilskud til institutioner er fastsat inden for en samlet ramme på 98,75 mio. kr.

På de årlige finanslove fastsættes størrelsen på grundtilskud samt takster pr. årselev. Taksten fastsættes til ca. 78.650 kr. per årselev (2017-niveau).

Aftalepartierne er enige om et udslusningstaxameter pr. årselev på 15.000 kr. (2017-niveau) til at belønne de institutioner, der i særlig grad løfter de unge, og som er gode til at få de unge videre i uddannelse eller beskæftigelse. Den konkrete model vil tage udgangspunkt i reglerne for produktionsskolerne i dag, dvs. man opgør, hvor mange uger en elev har været i uddannelse eller beskæftigelse inden i en sammenhængende periode efter afslutningen af et forløb.

Kommunerne yder bidrag til staten, og den samlede finansiering indebærer, at kommunerne afholder ca. 65 pct. af de faktisk afholdte udgifter til FGU, og staten afholder de resterende ca. 35 pct. Med en kommunal finansiering på ca. 65 pct. får kommunerne et entydigt incitament til at tænke helhedsorienteret i deres ungesats i og med, at det er kommunerne, der har ansvaret både i dagtilbuddene, folkeskolen og beskæftigelsesindsatsen.

Tilskud udbetales til institutionerne af staten.

Der ydes ikke udslusningstilskud for elever på forløb på frie fagskoler og højskoler mv. i de tilfælde, hvor den kommunale ungesats har valgt et forløb her som det bedst egnede tilbud.

Institutionen kan endvidere have indtægter fra salg af varer og tjenesteydelser, som eleverne har produceret, på vilkår, der ikke giver private udbydere urimelig konkurrence, sådan som det også gælder for produktionsskolerne i dag.

Institutionerne vil være omfattet af regler i budgetvejledningen m.v. Undervisningsministeren kan endvidere forpligte institutionerne til at anvende fælles løsninger, herunder indkøbsaftaler og faktureringsystemer m.v.

Det er forventningen, at ministeren for offentlig innovation vil skulle forhandle overenskomster for de ansatte under hensyn til, at tilskud udbetales af staten.

Tilsyn

Undervisningsministeriet vil løbende følge op på de enkelte institutioners performance ift. bl.a. overgang til uddannelse eller beskæftigelse samt de retningsgivende mål på nationalt niveau, i de enkelte kommuner og på de enkelte institutioner. Desuden følges op på aktivitetsudviklingen på de tre spor.

Aftalepartierne er enige om, at der etableres et statsligt kvalitetstilsyn, hvorved der sker en central monitoring af institutionernes opgaveløsning ift. bl.a. evalueringsresultater og de unges overgang til uddannelse og beskæftigelse, ligesom det er tilfældet for produktionsskoler og VUC'er i dag. Der tilrettelægges et tilsyn, hvor Undervisningsministeriet ved Styrelsen for Undervisning og Kvalitet via årlige, landsdækkende screeninger af resultater følger kvaliteten af undervisningen på institutionerne og afrapporterer til den enkelte institution.

Tilsynet skal være proaktivt og dialogbaseret, så metoder og tilgange fra de bedst præsterende skoler spredes til de dårligst præsterende skoler. Her skal læringskonsulenter, følgeforskning og kompetenceudvikling i et samspil bidrage til løbende at forbedre kvaliteten.

Formålet med tilsynet er dermed at understøtte mål og retning for kvalitetsudviklingen og bidrage til at sikre en vis kvalitetsstandard på tværs af landet. Institutionens vurdering af de opnåede resultater er en væsentlig del af tilsynet.

Aftalepartierne er enige om, at undervisningsministeren, hvis institutionen ikke selv tager de nødvendige initiativer til kvalitetsforbedring, kan pålægge bestyrelsen at udarbejde en handlingsplan for institutionen eller konkrete skoler herunder. I så fald fastsætter undervisningsministeren en frist for udarbejdelsen af handlingsplanen, som skal indsendes til undervisningsministeren.

Aftalepartierne er derudover enige om, at staten skal føre tilsyn med institutionernes drift.

Dertil kommer, at den kommunale ungeindsats har et tilsynsansvar overfor de enkelte elever. Som led i sit ansvar for de unge skal ungeindsatsen løbende følge op på uddannelsesplanens gennemførelse for hver enkelt elev og på, at den unge fortsat via FGU er på vej mod uddannelse eller job. Der skal sikres en erfaringsopsamling og vidensdeling mellem ungeindsatserne og det statslige kvalitetstilsyn.

Udspaltning og overgang fra eksisterende institutioner

Aftalepartierne er enige om, at undervisningen på FGU påbegyndes fra august 2019, og at aktiviteten for målgruppen på følgende forberedende tilbud: produktionsskoleforløb, almen voksenundervisning, forberedende voksenundervisning, ordblindeundervisning for voksne, kombineret ungdomsuddannelse og erhvervsgrunduddannelsen ophører pr. 31. juli 2019 med undtagelse af en overgangsordning for påbegyndte forløb.

Aftalepartierne er opmærksomme på, at den geografiske dækning af VUC-udbud, herunder særligt i landdistrikter, kan svækkes som følge af reformen. Der er afsat en pulje på 60 mio. kr. (2017-niveau) i perioden 2019-2021 til nødlidende VUC'er, som institutionerne vil kunne ansøge om del i efter nogle objektive kriterier. På baggrund af ekspertgruppen for voksen-, efter- og videreuddannelses anbefalinger og de igangværende trepartsforhandlinger herom vil der skulle ske en samlet stillingtagen til voksen- og efteruddannelses-tilbuddene.

Aftalepartierne er enige om, at virksomhedsoverdragelsesloven sættes i kraft for de ansatte via den kommende lovgivning om FGU. De ansatte følger således opgaverne ind i den nye institution.

Aftalepartierne er enige om, at institutionerne pr. 1. august 2019 vil blive forpligtet til at overtage medarbejdere fra de eksisterende forberedende tilbud på produktionsskolerne, VUC'er (der udbyder almen voksenundervisning, forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning for voksne), herunder i visse tilfælde fra driftsoverenskomstparter, samt institutioner, der udbyder kombineret ungdomsuddannelse og erhvervsgrunduddannelsen, herunder erhvervsskolerne.

Aftalepartierne er enige om, at aktiver/passiver forbundet med aktivitet til målgruppen på de eksisterende institutioner i et dækningsområde overdrages til FGU-institutionerne.

Aftalepartierne er enige om, at undervisningsministeren nedsætter en interimbestyrelse for hver institution for til at forberede opstarten af FGU.

Aftalepartierne er enige om, at der sættes regler i kraft, som kan bidrage til, at der ikke bliver truffet uhensigtsmæssige og usædvanlige beslutninger forud for overgangen/udspaltningen til FGU-institutionerne.

4. Forsørgelse af elever

I dag knytter der sig forskellige regler, ydelsestyper og vilkår til de ydelser, som unge kan modtage på forskellige forberedende uddannelser. De forskellige ordninger og regler – og begrundelserne for forskellene – kan være svære at gennemskue. Med etableringen af FGU vil der blive tale om en væsentlig forenkling, da udgangspunktet for de unges ydelse er den samme uddannelse.

Aftalepartierne er enige om, at der etableres en ny type ydelse – skoleydelsen – for FGU-elever uanset spor.

Aftalepartierne er enige om, at ydelsen til elever på 18 år og derover er på 2.631 kr. per måned til hjemmeboende og på 6.106 kr. per måned til udeboende (2017-niveauer) svarende til niveauerne for satserne til uddannelseshjælp til uddannelsesparate.

Aftalepartierne er enige om, at ydelsen til elever under 18 år er 1.516 kr. per måned (2017-niveau) svarende til niveauet for produktionsskoleydelsen til elever under 18 år.

Aftalepartierne er enige om, at der indarbejdes et forsørgertillæg som et supplement til skoleydelse svarende til de nominelle niveauer for forsørgertillæg i SU-systemet.

Mulighed for at trække i ydelse ved fravær

Aftalepartierne er enige om, at der indføres mulighed for at trække de unge i ydelse ved manglende fremmøde svarende til produktionsskolernes praksis i dag. Eleverne vil fortsat have mulighed for lovligt fravær eksempelvis i forbindelse med sygdom.

Finansiering

Aftalepartierne er enige om, at skoleydelsen finansieres af staten, og at der ydes kommunale bidrag på 65 pct. af skoleydelsen.

Ydelsen udbetales af institutionen.

Befordringsrabat

Aftalepartierne er enige om, at eleverne i FGU vil kunne få befordringsrabat efter tilsvarende regler, som gælder for elever i de forberedende uddannelser i dag, jf. lov om befordringsrabat til uddannelsessøgende i ungdomsuddannelser m.v.

Indkomst fra unge under 18 år skal ikke indgå som grundlag for boligstøtte

Aftalepartierne er enige om, at boligstøttelovens regler om indregning af hjemmeboende børn under 18 års indkomst i husholdets indkomst afskaffes. Det skal understøtte, at alle unge og deres familier opleve en økonomisk fordel ved, at den unge sideløbende med sin skole eller som en del af sin uddannelse styrker sin tilknytning til arbejdsmarkedet.

5. Målsætning

Målsætninger for unges uddannelse har siden 1990'erne været et uddannelsespolitisk omdrejningspunkt, herunder med målsætningen om, at 95 pct. af en ungdomsårgang skal have gennemført mindst en ungdomsuddannelse i 2015.

Målsætningen har været medvirkende til at sætte et fokus på uddannelse og har været en motor for en positiv udvikling, hvor langt flere får en ungdomsuddannelse, end for blot 20 år siden.

En ny målsætning for alle unge

Nu er tiden kommet til at øge vores ambitioner for *alle* unge. Aftalepartierne er enige om en fælles politisk ambition om, at alle unge skal have en ungdomsuddannelse eller tilknytning til arbejdsmarkedet. Alle unge har en fremtid, og det skal være tydeligt for de unge, hvilke muligheder de har, og hvilke døre de kan åbne for at komme videre.

Aftalepartierne er enige om en målsætning om, at alle 25-årige skal have gennemført en uddannelse, være *i uddannelse eller være i beskæftigelse*.

Det betyder, at:

- I 2030 skal mindst 90 pct. af de 25-årige have gennemført en ungdomsuddannelse.
- I 2030 skal andelen af unge op til 25 år, som ikke har tilknytning til uddannelse eller arbejdsmarkedet, være halveret.
- Alle unge under 25 år, der hverken er i gang med eller har fuldført mindst en ungdomsuddannelse har ret til at få en uddannelsesplan og skal gennem en opsøgende og opfølgende indsats tilbydes vejledning om mulighederne for at øge deres formelle kompetencer på kort og på længere sigt.

I den opsøgende og opfølgende indsats vejledes bl.a. til mulighederne for deltagelse i fx ordblindeundervisning eller forberedende voksenundervisning.

Indsatsen skal gennemføres af den kommunale ungeindsats og skal også gælde unge, der er i beskæftigelse.

Der er tale om en ambitiøs målsætning, som afspejler en politisk ambition for alle unge; at alle 25-årige i højere grad skal være rustet til at være herre i eget liv og indgå på arbejdsmarkedet og i samfundslivet, enten ved at have en uddannelse, være i uddannelse eller have fast tilknytning til arbejdsmarkedet.

Derfor skal flere opnå kompetence til at indgå på arbejdsmarkedet. Det kan opnås via en erhvervskompetencegivende uddannelse, via en produktionsgrunduddannelse afsluttet på K-niveau 3 eller via beskæftigelse.

Målsætningen sigter dels mod et målrettet løft af de unge, der i dag hverken har tilknytning til uddannelse eller beskæftigelse. Dels sigter målsætningen mod, at de unge så vidt muligt skal have en uddannelse, mens de er unge. 95-procentmålsætningen målte forventet uddannelsesstatus 25 år efter grundskolen, hvilket vil sige, når de "unge" var cirka 40 år. Aftalepartierne ønsker, at de unge skal uddanne sig, mens de er unge, og tydeliggør ambitionerne på de unges vegne. I dag forventes 83 pct. af de unge at opnå mindst en ungdomsuddannelse, inden de bliver 25 år.

Målsætningen understøtter desuden regeringens 10 mål for social mobilitet, herunder målsætningen om, at flere udsatte unge, unge med handicap og unge med psykiske vanskeligheder eller sociale problemer skal i uddannelse og beskæftigelse.

Aftalepartierne er desuden enige om, at målsætningen ledsages af følgende delmål, som giver en midtvejsstatus på målsætningens tiårige-perspektiv:

I 2025 skal

- 85 pct. af de 25-årige have gennemført en ungdomsuddannelse,
- andelen af unge under 25 år, som ikke har tilknytning til uddannelse eller arbejdsmarkedet, være reduceret med minimum 20 pct.

Aftalepartierne er enige om, at udviklingen skal følges årligt, og at målsætningen bygger på den definition af uddannelse, der indgår i 95-procent-målsætningen, dvs. alle ungdomsuddannelser, videregående uddannelser uden forudgående ungdomsuddannelse, samt den kombinerede ungdomsuddannelse (KUU), erhvervsgrunduddannelsen (egu) og den særlige tilrettelagte ungdomsuddannelse (STU). KUU og egu afløses af FGU's produktionsgrunduddannelse (PGU) og erhvervsgrunduddannelse (EGU), når disse afsluttes på K 3-niveau.

Aftalepartierne er enige om, at målsætningen måles med profilmodellen, som har været anvendt til målingen af 95-procents-målsætningen. Profilmodellen skal suppleres med et mål for, hvordan det opgøres, at den unge har tilknytning til arbejdsmarkedet. Det skal ske på baggrund af en dybdegående analyse af eksisterende beskæftigelsesoplysninger, førend valg af datakilder og målemetoder kan fastlægges. Udviklingen skal kunne følges på nationalt og kommunalt niveau.

Baseline for målsætningen er den andel, der ikke har fuldført mindst en ungdomsuddannelse inden de fylder 25 år, og de næsten 50.000 unge under 25 år, som hverken har tilknytning til uddannelse eller arbejdsmarkedet.

Aftalepartierne er enige om at fastholde profilmodellen, så det fortsat er muligt at foretage fremskrivninger af uddannelsesadfærd.

6. Kompetenceløft og øvrig implementering

Det forberedende område er kendetegnet ved kompetente undervisere med stort personligt engagement. Det kræver en særlig indsats – ihærdighed, faglig indsigt og effektive pædagogiske metoder – at understøtte unge i at kunne påbegynde og gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse. Med en ny FGU skabes rammerne for at løfte kvaliteten og skabe synergi og udvikling. Disse rammer skal udfoldes, og der skal opbygges en fælles kultur – en ny professionsidentitet – blandt undervisere med forskellige baggrunde. Samtidig vil der med den nye skoleform blive tale om en ny og stor ledelsesopgave.

Målet er, at hver skole skal basere sit virke på et fælles pædagogisk, didaktisk grundlag, så eleverne møder en tryk og fælles læringskultur i hele organisationen. Læringskulturen skal være kendetegnet ved klare mål og visioner, der giver medarbejderne en strategisk retning og høje faglige forventninger til eleverne.

Krav til undervisningskompetencer

Aftalepartierne er enige om, at undervisere i almene fag på basisniveauet skal have kvalifikationer svarende til kravene til FVU-lærere.

Aftalepartierne er enige om, at undervisere i ordblindeundervisning skal have kvalifikationer svarende til kravene til ordblindeundervisere.

Aftalepartierne er enige om, at underviserne på sporet almen grunduddannelse skal have kvalifikationer svarende til kravene til avu-lærere.

Aftalepartierne er enige om, at værkstedsundervisere på sporet produktionsgrunduddannelsen skal være faglært i et fag inden for det faglige tema, som de underviser i eller have tilsvarende kvalifikationer samt have nogle års praktisk erfaring. Dette gælder for værkstedsundervisere, der ansættes efter opstarten af FGU. Underviserne på produktionsgrunduddannelsens øvrige del vil udover værkstedsundervisere også omfatte undervisere fra almen grunduddannelse. Kvalifikationskravene følger deraf.

Aftalepartierne er enige om, at underviserne på erhvervsgrunduddannelsens skoledel skal være en kombination af undervisere fra almen grunduddannelse og produktionsgrunduddannelsen. Kvalifikationskravene følger deraf.

Kompetenceløft

Aftalepartierne er enige om, at undervisere og ledere som et led i reformen skal have et kompetenceløft, der skal understøtte realisering af uddannelsens formål og i øvrigt understøtte den daglige indsats i arbejdet med de unge.

Kompetenceløft af undervisere

FGU skal tilbyde et inkluderende læringsmiljø. Derfor er det afgørende, at underviserne har en god forståelse for, hvordan de møder elever med særlige behov og udfordringer, at de har gode relationskompetencer og evner at differentiere undervisningen i såvel almenundervisningen som på værkstedet,

Produktionsskole- og VUC-lærere er kendt for at have stærke kompetencer inden for dette felt. Men de skal virke inden for en ny ramme, der stiller store krav til tværfagligt samarbejde mellem værksteder, almen undervisning samt specialressourcer. Underviserne skal derfor støttes i denne omstillingsproces.

Det vil kunne ske som en del af et kompetenceløft og ved, at der sker en lokal kapacitetsopbygning gennem optimal udnyttelse af de specialressourcer, som nogle af lærerne vil have. Det gælder for eksempel ordblindelærere, FVU-matematik og -læselærere. Disse lærere kan som ressourcepersoner yde både supervision til institutionens øvrige undervisere, samt vejledning og instruktion direkte til elever med særlige (lærings)behov.

Medarbejderne skal sikres den nødvendige viden og de nødvendige kompetencer til at skabe en praksis med en stærk og mere alsidig professionsidentitet og udvikling centreret om didaktiske og pædagogiske virkemidler i forhold til målgruppen – i tillæg til deres fagprofessionelle identiteter indenfor f.eks. håndværk og andre fag. Professionsidentiteten og den fælles faglige kultur skal etableres gennem skolernes daglige arbejde og understøttes af fælles uddannelsesinitiativer, som udvikler det faglige indhold og de faglige metoder til håndtering af målgruppens behov og udfordringer. Den fælles professionsidentitet skal udvikles parallelt med en fortsat styrkelse af de fagfaglige identiteter og kundskaber.

Kompetenceløftet skal understøtte en ændring og udvikling i undervisningens praksis i forhold til i dag hvad angår formål med og indhold i den nye uddannelse. Nogle undervisere vil i højere grad skulle tilrettelægge og evaluere deres undervisning i teams i forhold til i dag. Nogle undervisere vil skulle undervise mere inkluderende og langt mere praksis- og helhedsorienteret end i dag. Og andre undervisere vil skulle tilpasse en udpræget praktisk undervisning, så der bliver en naturlig overgang til en bredere understøttende undervisning i dansk og matematik.

Kompetenceløftet skal samlet set bidrage til udvikling inden for tre hovedområder:

- *Samarbejde og kultur*: Udvikling af en fælles kultur på den enkelte skole og samarbejde mellem undervisere med forskellige kompetencer, viden og redskaber.
- *Redskaber*: Nogle vil have behov for at tilegne sig nye pædagogisk-didaktiske redskaber, fx mere praksisnær undervisning.
- *Viden om og kompetencer til håndtering af målgruppen*: Endelig kan nogle undervisere have brug for få styrket deres pædagogiske kompetencer i arbejdet med målgruppen.

Kompetenceløftet skal som hovedprincip foregå tæt forbundet med undervisernes daglige praksis, så der sikres en tæt kobling til lokale forhold.

Lederudvikling

Lederne på den nye FGU skal sikres de nødvendige kompetencer til at etablere gode institutionelle strukturer og tage aktiv del i den faglige udvikling.

Lederne vil have en opgavevifte, der spænder meget bredt – fra planlægning af implementeringsarbejdet til faglig udvikling – fra budgetlægning til samarbejde med forvaltningen, bestyrelsen og øvrige uddannelsesinstitutioner. Der vil være tale om en stor – og vigtig – ledelsesopgave i forhold til at etablere professionelle skoler med en stærk faglig kultur.

Lederudviklingen skal give lederne et kompetenceløft på tre områder:

- *Pædagogisk ledelse*: Ledelsen skal sikre dygtige og engagerede medarbejdere, som kan skabe læring og trivsel for den enkelte elev. Rekruttering og udvikling af læringsmiljøet er derfor en kerneopgave for ledelsen.
- *Administrativ ledelse*: Kompetenceløftet skal give lederne redskaber til at løfte opgaver med administration, data, it og økonomi, så der er gode institutionelle rammer, budgetterne holder og der er et godt samarbejde med forvaltningen og bestyrelsen.
- *Forandringsledelse*: Lederne skal gå forrest og lede implementeringsarbejdet, så de politiske mål for den nye uddannelse kan omsættes til faglige resultater på den enkelte skole.

Aftalepartierne er enige om, at kompetenceløftet for såvel ledere som undervisere sker gennem praksisforankrede uddannelsesforløb, der strækker sig hen over de første fire skoleår af den ny uddannelse. Det kan fx omfatte efteruddannelsesforløb, der kobler teoretisk undervisning med praksisnær opfølgning i den enkelte medarbejders konkrete arbejdssituation.

Aftalepartierne er enige om, at Undervisningsministeriet udbyder kompetenceudviklingsopgaverne for relevante parter fx professionshøjskolerne for derigennem at sikre et ensartet tilbud over hele landet.

Implementeringsunderstøttende initiativer

Implementeringen af den ny FGU kræver en omfattende og ambitiøs plan for implementering, der kan understøtte omstilling og udvikling af den nuværende organisations-, ledelses- og medarbejderkapacitet, herunder etablering af en ny it-infrastruktur. De mange ned- og omlægninger vil stille store krav til medarbejderne og ledelsen på de nye skoler. Medarbejderne skal have de nødvendige kompetencer til at skabe god undervisning, læring og trivsel for den enkelte elev og faglige metoder til at imødekomme målgruppens udfordringer og behov samtidig med, at de skal omsætte de nye initiativer i yderste led. Lederne skal være rustet til at planlægge og gennemføre en særdeles kompleks implementeringsproces, etablere gode institutionelle strukturer og deltage aktivt i udvikling af læringsmiljø, samarbejde og af en fælles faglig kultur. Der vil være behov for betydelig praksisnær vejledning og støtte – især i opstarts- og etableringsfasen.

Der udarbejdes derfor en samlet plan for implementeringsunderstøttende initiativer, der understøtter, at de politiske målsætninger omsættes til lokal praksis.

De implementeringsunderstøttende initiativer falder inden for tre hovedområder:

- *Kapacitetsopbygning:* For at understøtte, at de nye skoler kommer bedst muligt fra start tilbydes opstartsstøtte til alle skoleledere, fx planlægning af det lokale implementeringsarbejde og etablering af gode samarbejdsrelationer. Samtidig formidles den nyeste viden, inspirationsmateriale og gode eksempler, der kan understøtte implementeringen. Endelig tilbydes et kompetenceløft til ledere og undervisere, *jf. ovenfor*.
- *Implementeringsinfrastruktur:* Der etableres en struktur, der favner alle skoler, og sikrer optimale rammer for dialog og vidensdeling på såvel lokalt som centralt niveau. Strukturen omfatter bl.a. organisering af lokale implementeringsteams, tværgående implementeringsnetværk og læringskonsulenter, der understøtter kapacitetsopbygning, praksisnær sparring og erfaringsudveksling mellem skolerne.
- *Systematisk opfølgning:* Der udvikles et evaluerings- og følgeforskningsprogram, der sikrer systematisk opfølgning på implementeringen, herunder indsatsernes fremdrift og effekt i praksis. Opfølgningen omfatter alle reformens elementer, herunder kommunernes målgruppevurderingspraksis, kontaktperson, ordblindeundervisningen, progression og evaluering samt mål for uddannelsen m.v. Aftalepartierne får en status for implementeringen efter ca. to år. Følgeforskningen skal desuden understøtte udviklingen af den nye profession og give viden om det forberedende område som særskilt fagligt felt.

Aftalepartierne er enige om, at der udarbejdes en samlet plan for implementeringsunderstøttende initiativer.

Aftalepartierne er enige om, at arbejdet forankres i Undervisningsministeriet, der inddrager centrale interesser i udviklingen af de enkelte indsatser ved nedsættelse af en reformfølgegruppe med repræsentation af fx arbejdsmarkedets parter, KL, erhvervsskoler, FGU-institutioner og elev- og lærerorganisationer.

Aftalepartierne er enige om, at regeringen udarbejder en årlig statusredegørelse om reformen til Folketinget for at kunne følge op på, om reformen lever op til de politiske intentioner. Der vil endvidere ske opfølgning på reformens intentioner i de årlige kommuneaftaler. Der vil endvidere blive fulgt op på, om reformen medfører usmidige sagsgange og øget bureaukrati i forhold til situationen før reformen.

Aftalepartierne er enige om en fireårig aftale om FGU, styringsmæssige forhold og den kommunale ungeindsats fra uddannelsens start, hvilket indebærer, at eventuelle justeringer i denne periode skal godkendes af aftalepartierne. Af hensyn til at sikre ro om implementeringen er forsørgelse og økonomi endvidere bundet i 2019-2021. Bevillingerne omfattes af investeringsrammerne på det statslige selvejeområde samt generelle tekniske korrektioner, generelle tværgående effektiviseringsindsatser i forbindelse med finanslovsprocesser mv., dog ikke omprioriteringsbidrag i 2019 og 2020.

7. Bedre vilkår for unge og voksne med ordblindhed og funktionsnedsættelser

En del af befolkningen er enten ordblinde eller har svære læsevanskeligheder. Samtidig medvirker en række strukturelle problemer i uddannelsessystemet til, at ordblinde elever eller studerende i uddannelsessystemet ikke kan gennemføre en uddannelse på lige fod med andre. Undersøgelser af voksnes læsefærdigheder har endvidere dokumenteret en stærk sammenhæng mellem læsefærdigheder, uddannelsesniveaut og placering på arbejdsmarkedet.

Aftalepartierne er derfor enige om, at der indføres lige adgang til SPS uafhængigt af, hvor man er i uddannelsessystemet. Således lægges der op til at give elever i FGU ret til SPS, ligesom der indføres SPS til voksne på de almene og erhvervsrettede voksenuddannelser (avu, FVU, OBU og arbejdsmarkedsuddannelserne (AMU)) og til TAMU. Der er tale om et markant løft, da hovedparten af de forberedende tilbud i dag ikke berettiger til SPS.

Et kendt behov for SPS skal angives af den kommunale ungeindsats og indgå i den unges uddannelsesplan. Det konkrete støttebehov fastlægges og ansøgning om støtte sker via skolen, der har viden om de faktiske forhold, herunder i hvilken udstrækning det inkluderende læringsmiljø på stedet dækker støttebehovet. Når et konkret SPS-behov er identificeret af skolen, kan der indgives ansøgning til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK), som administrerer SPS-ordningen.

Desuden foreslås en række supplerende initiativer, der skal bekæmpe ordblindhed over en bred kam. Det gælder initiativer på grundskoleområdet, det forberedende område, ungdomsuddannelserne, voksenuddannelserne og tværgående initiativer på nedenstående punkter:

It-støtten følger den ordblinde gennem hele uddannelsessystemet

Aftalepartierne er enige om, at ingen elever må stå uden it-støtte i overgange. Der kan etableres en udlånsordning, hvor eleven kan medbringe tidligere bevilliget it-støtte i form af fx programpakker i overgangen fra bl.a. folkeskole til ungdomsuddannelse og FGU.

Potentialet i den nyeste teknologi skal udnyttes

Aftalepartierne er enige om, at ordblinde og lærere løbende skal have adgang til opdateret viden om brugen af den nyeste teknologi. Der udvikles og leveres løbende videovejledninger om de nyeste it-hjælpemidler.

Aftalepartierne er enige om, at elever og studerende i hele uddannelsessystemet skal have adgang til digitale tekster og læremidler. NOTA's (Nationalbibliotek for mennesker med læsehænder) forpligtelse til produktion af digitale tekster udvides til også at omfatte FGU, grundskolen og VEU-området på Undervisningsministeriets område.

Styrket kvalitet i ordblindeundervisningen

Aftalepartierne er enige om, at unge tilbydes et inkluderende læringsmiljø på FGU, der tager højde for deres eventuelle vanskeligheder, herunder ordblindhed.

Styrkelse af den enkelte elevs frie valg

Aftalepartierne er enige om at styrke den enkelte elevs frie valg af kompenserende software. Der gennemføres en analyse af, i hvilket omfang der kan etableres en model for frit valg af kompenserende software.

Desuden gennemfører Undervisningsministeriet i forlængelse af de foreslåede indsatser en udvidelse af den tværgående ordblindetest, så den kommer til at dække hele uddannelsesområdet. Ministeriet vil desuden gennemføre en analyse af smidigere overlevering af ordblindeoplysninger mellem uddannelser med henblik på en afbureaukratisering af området.

8. Forenkling af rådsstrukturen på ungdomsuddannelsesområdet m.v.

Ekspertgruppen om bedre veje til en ungdomsuddannelse anbefalede, at der skulle ske en forenkling af rådsstrukturen på ungdomsuddannelsesområdet. Den forenkledede rådsstruktur skal medvirke til entydig og sammenhængende rådgivning af undervisningsministeren på tværs af uddannelsesområder og sikre politisk og administrativ opmærksomhed på målgruppen for de forberedende tilbud.

Aftalepartierne er enige om, at Rådet for Ungdomsuddannelser og Nationalt Dialogforum for Uddannelses- og Erhvervsvejledning nedlægges.

Aftalepartierne er enige om, at der nedsættes en reformfølgegruppe, som skal følge implementeringen af initiativerne i denne aftale samt varetage den løbende tværgående monitorering af det forberedende område.

Aftalepartierne er enige om at udvide REU's rådgivning indenfor de grundlæggende erhvervsrettede uddannelser ud over erhvervsuddannelserne til at omfatte den samlede rådgivende kompetence på området, herunder også vejledningsområdet og det forberedende område.

Med den forenkledede rådsstruktur og med nedsættelse af en særskilt følgegruppe med repræsentation af fx arbejdsmarkedets parter, KL, erhvervsskoler FGU-institutioner samt elev- og lærerorganisationer for det forberedende område skabes der grundlag for en entydig og sammenhængende rådgivning af undervisningsministeren på tværs af uddannelsesområder, ligesom der sikres politisk og administrativ opmærksomhed på målgruppen for de forberedende tilbud og på implementeringen af initiativerne i denne aftale.

9. Økonomi

Økonomien fremgår af tabel 2.

Tabel 2: Økonomien i aftale af 13. oktober 2017 (2017-niveau)						
Initiativ	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1. Etablering af ny forberedende grunduddannelse	-	1.986,9	1.931,9	1.952,3	1.955,3	1.955,3
1.1 Institutionsdrift	-	1.598,3	1.526,7	1.545,6	1.548,6	1.548,6
- heraf taxameterudgifter	-	1.482,4	1.178,6	1.178,4	1.181,4	1.181,4
- heraf grundtilskud nye FGU-institutioner	-	105,0	210,0	210,0	210,0	210,0
- heraf fremrykning og adfærdsændring øvrige ungdomsudd.	-	10,9	138,1	157,2	157,2	157,2
1.2 Forsørgelse	-	385,4	394,7	386,0	386,0	386,0
- heraf forsørgelse til elever på FGU	-	382,9	362,6	349,4	349,4	349,4
- heraf fremrykning og adfærdsændring øvrige ungdomsudd.	-	2,5	32,1	36,6	36,6	36,6
1.3 Arbejdsudbud	-	-	0,5	0,7	0,7	0,7
1.4 Understøttelse af tilkøb af skoledele på AMU og erhvervsuddannelser	-	3,2	10,0	20,0	20,0	20,0
2. Den kommunale ungeindsats	-	21,4	47,9	49,0	49,0	49,0
-heraf initiativ om fast kontaktperson 18-24-årige	-	20,0	40,0	40,0	40,0	40,0
3. Afsøgningsforløb	-	4,9	26,4	30,2	30,2	30,2
4. It-understøttelse	25,0	30,1	27,8	27,4	26,9	26,9
5. Bedre støtte til elever med funktionsnedsættelse	-	18,5	44,4	44,4	44,4	44,4
6. Efteruddannelsesindsats	-	20,0	40,0	35,0	35,0	-
7. Tilpasning af institutionsstruktur	-	45,5	101,5	33,0	5,0	-
8. Implementering	-	17,4	17,0	15,5	15,0	12,0
9. Ændring boligstøtteleven	-	11,0	11,0	11,0	11,0	11,0
10. Kvalitetspulje	-	-	-	-	-	20,0
Udgifter i alt	25,0	2.155,7	2.247,9	2.197,8	2.171,8	2.148,8
10. Finansieringselementer						
10.1 Taxameterudgifter til tilbud i dag	-	1.596,1	1.564,2	1.564,2	1.564,2	1.564,2
10.2 Grundtilskud til tilbud, der nedlægges	-	20,4	40,7	40,7	40,7	40,7
10.3 Forsørgelsesudgifter til målgruppen i dag	-	354,8	354,8	354,8	354,8	354,8
10.4 Satspuljefinansiering af initiativ om fast kontaktperson 18-24-årige	-	20,0	40,0	40,0	40,0	40,0
10.5 Satspuljefinansiering af 'Bedre støtte til elever med funktionsnedsættelse'	-	18,5	44,4	44,4	44,4	44,4
10.6 Indarbejdelse af en negativ budgetregulering	-	52,5	110,0	110,0	110,0	110,0
10.7 Finansiering fra råderum	25,0	93,4	93,8	41,7	12,7	-5,3
10.8 Finansiering inden for ministerområdet	-	-	-	2,0	5,0	-
Finansiering i alt	25,0	2.155,7	2.247,9	2.197,8	2.171,8	2.148,8
Difference (afrundet)	-	-	-	-	-	-

Aftaleparterne er enige om, at der indbudgetteres en negativ budgetregulering på 52,5 mio. kr. i 2019 og 110 mio. kr. årligt fra 2020 og frem med henblik på at finansiere merudgifterne ift. regeringens udspil.

Aftaleparterne er enige om at udmønte den negative budgetregulering på Undervisningsministeriets område i foråret 2018, for så vidt angår 2019 og i foråret 2019 for så vidt angår årene 2020 og frem på baggrund af oplæg fra regeringen. Aftaleparterne er endvidere enige om, at udmøntningen af den negative budgetregulering er en forudsætning for aftalen om FGU. Hvis aftaleparterne ikke kan udmønte den negative budgetregulering, er aftaleparterne enige om at genbesøge reformøkonomien.

Aftalepartierne er enige om at følge udviklingen i de unges uddannelsesadfærd efter oprettelsen af FGU, herunder de unges overgange til eud, 10. klasse mv. Aftalepartierne er derfor enige om, at der i 2022 gøres status over de unges uddannelsesadfærd og effekterne af FGU. Eventuelle mer- eller mindreudgifter inden for reformøkonomien, herunder den forventede merudgift på eud, forelægges aftalepartierne med henblik på at træffe beslutning om kompenserende initiativer. Aftalepartierne er enige om, at den negative budgetregulering vil kunne justeres i lyset af konsoliderede økonomiskøn mv.